

1852

U. B. BERGEN
Ms. 185/L

Tollbesegn
famlien af
Sver Tjelling

Torleangs opløst
som Tjelling
til Kalskjends Bled
som forvalgt
S. Tjelling

Indskred paa Guarden Sandelöb.

Som følger af det skjedne paa store Skudvaar 1679, der
den 6te Februar her paa Sandmore borthuges ved den og Tjeld-
skred 2de Guarden med 130de Menesket, borthuges ogsaa, ifølge
Sagnet, Guarden Sandelöbs famllig Højs med Beboere;
og der Højsen paa Guarden den Tid stod paa den vestre Side
af Vaarst, nemlig den nordre Ende af det faa Kaldte Sjagstua-
vaar i Vatns Gaard, strøg baaen Højsen, Tøkket og Kreaturæ
ind i Vaarst, der, uagtet i Februar Maaned, dog er var belagt med
Is, paa et alt Levent i drukkend. Da Guarden er faaledes belig-
end, at den er Kaa fæer af den nordre Suboguarde, vare det en lang
Stund; flere Dage; for end at man fik Kendskale om Tilfættan.
Det var først en Maad paa Guarden Sjagstua, der kom op til
Vaarst og fik se alle de der ilanddrone Materialer af Højs,
m. m. at man var i Vaarst, og der maatte vor noget Guld paa Tord
nord i Sandelöb. For at overtyde sig om Virkeligh ved den ind-
træffe Begivenhet, og i Hual om, at man blodd de ilanddrone
ne Materialer, Kunde finde Spor af Guarden Beboer, fandt man

han af dets Rån og lidt ungt Borneleg, liggende i en Vig-
ge. Ved ud Gaaende Fundløse senere blev bebudt, opførtes Hou-
sen paa den østre Side af Væddet, hvor man nu er bedst sikret
for Insekter.

Gjengen i Bergen og Rind ved Langed

For omkring 150 Aar siden forlodes man, hevede en Gjeng-
get Ophold i Bergs rækker, og gik ned ved Gaarden Langed
paa Slomvæne i Sandvold, og deri første Halvdel i Si-
bræns Skovene, hvor her udførtes forfættelse af gale i over
8de Dage. Som venteligt var, antog man en fejedes sølsom
Begravelse for et flomst Torvstykke for en Relikie, der fandt
eller lidt vilde tæmte Gaardens Hest, Solkeller støj og at man
i den Tid i en fejedes Tomodning, vises ved følgende Lændning
Om Væddet, efter at den omkaldte Gjeng hevede lidt af at gale, var
der nogle af Gaarden Langeds Opsiddere som vilde at samtlige Op-
siddere paa Gaarden, som forvare sig, skulde gøre en Rejsen paa
Storreggen paa Tidskri, men flere paa den en fejedes Rejsen for
det Forste, da dets Virksomhed nu optog ved Islandstid og
en Skovvæddet, der paa Gaarden, men endelig blev man enige om, at
forsteg Rejsen til Storreggen. Man bemærkede nu en Ottrings-
bædd med en Besolning af 8de Mand, hvoraf nogle af Gaarden gik
Med, men under Rejsen indtraf en fejedes Anledning
Der vedvarede i flere Dage, at Bædd og Mandstykke paa en

eller vadea Skude meevoret gætt under, Du max i langtid i mere
spærgte fru dem, men at de for det første var og blev borte.
Omtrondt 20 u 30 star der efter, at hin Hænding foregik, ombord
et indenlandske Skib pæen Ragneliege og blev liggead der en
god Stund. En vakkre Dag indfandt sig 3. M. end fru dette Skib,
til Guardia Leaque, hvor de kæn lidt gæst og ad samtale med fru
dem Solk, men betragte i for den omstulte Forraadum, hvis Talsford
se gik i Skude for det første, men som nu endelig var fælt, født og i for
sig Land. Efter at de 3. M. end havde fædt sig om pæen Leaque, tog
de tilbage til Guardia Ragne, hvor de omstændelig spærgte som en
Kone efter de bortkomne og end pæen Leaque levde endnu, om de pæen
nig havde sendt gifte, om deres Børn, og fru pæen Ragne
fjættets gænde at gjenkigade i hin 3. M. end, 3 af de bortkom-
ne Opsiddere pæen Guardia Nedre Leaque, iægtet at de ei lod
sig nøle det eller miste idea etalning.

Tilleg om Kæne Ragne.

Om Kæne Ragne blev ^{ig} talt i min 2de Samling og min Sol-
Refega i her meevoret mig tillod at nedskrive et Par
Lige om den med Kæne Skude, for seer det de endnu gjen-
lever blandt Gæverne i nordre Læarmire.
Den første Nyrkespræve som Kæne Ragne iisfætt, var
den her i ættenees alden deltag som første Gang i Vinter-

Herfest blev paa en Ottringsbau, der gik ind paa Guarden
Tarslev paa Løvåen i Søndmø. Da der ved samme
Guards Tarslev ingen Hæd og for Bædder, men der paa fottes
paa Land, som det hedder i Søndmø sproget, hvor efter man
fiskerne kommer hjem fra Løve, og som Kølger her af, er man
og paa nord til at komme ind af Bædder ad Siglestien for end den
fottes, og hvor der atter i Bædder hvor alle omgaa man vil
sige ind paa Hæd i ejen. Da Knud ved denne Tid var
her for os, saa meget iagttommelig ind, og var der hvor ved til-
bageholden, var det ikke frit for, at nogen af Solskabel i anden
Liden lod Ord falske, at han i et tag tilbørlig Del i et trans-
portere Siglestien ind og ind af Bædder; men Knud lod som han
ikke hørte Siglesten. En Morges, da man som sidst nævnt
skulde bære Siglesten ind i Bædder, tog Knud en Steen oppe i
Tjæren og bar den i et Troldind paa Bædder og lagde den i Stor-
siglerummet, og da Knud gik nok paa gæstgærd ind paa Bædder
der med Steen i Tængen, lagde ingen fjævelig Mørkeliden
Mørkelid, for end ved Hjemkomsten fra Hæd om Aftenen,
da et Siglesten etter skulde bringes ind af Bædder; men der
var det ingen af det øvrige ethandskald, som kunde røre hin Steen
af. Hørdet. Nu skulde 2. Mand forsøge paa at paa hin
Steen ind af Bædder, men nei, den vilde ikke røre sig. De tog
4 eller 5 falske Steen, men med samme Resultat. Knud
der ligesom ikke hørte dette Bædder med Steen, blev

endelig af Solskabel opfordre til at bringe ind af Bædder den store
Kæde som han om Morgenen havde lagt i Skøjlerammen,
og idet et Stuepige gik ind i Bædder, sagde han til Solskabel:
"Dokke & nokke Plakkerne for ^{en} Rige gode bon oppu
Bædder en lilla Steen." Nu den om tulle Steen i Skøjte, og
har den ialt alle ind af Bædder og lagt den paa sig paa
Vornen, hvor den endnu ligger, og Rude: "Siglesteenen her i Land
Ravn." Kæde blev heller ikke oftere drillet for et vort nager
Lusling.

Alf alle Sager jeg har hørt fortælle om Kæde Ravn,
er der ingen Hændelse her indfort, der faa lever vist hvilke
overordentlige Logerkræfter han ved i Bjergene, som du
har seet Brædder. Enhver ved, at Brædder er en stor
Kæde, og sigtning af Fængsler efter den er for, almindelig
ved de færdigste Kyster endnu, hvor man der ikke
faa sjældnere end i en speciel Skøjte efter den. Denne Skøjte
foregives omtrondt ligesom Hvalfiskerfængsler, idet at en
Kæde "Kæpneren", fra Fjenden af Bædder ved et kraftigt
Blod, slødder Kæpnerens store Forskjed forfy-
met med en lang Læne i Brædder, hvor paa den som en
færdig Fart stæver mod Bædder, idet at den færdig nager
Lænen ind af Bædder, og da gjælder det at man har alling greit
og klart, thi en vort Brædder giver ikke fjærdig efter i Skøj-
tel og Skøjte, ender mindelmeendig Hval. Engang

en Knecht Ragn med flere andre paa en Særindtagelse i de
paa Briggensengot i Polskale med en anden lignende Bædd fra
Gaarden Langvad, en Nabogaard til Ragn. Knecht, som var Prof.
ligste Knecht i Polskale, var den Gang "Horspänner". De paa
Horspänner for Rindö, kom man i Kart med en stor Brigg.
De Knecht var nu paa sin bestemte Sted, fremmed i Bædden,
og slötte her med sine Knecht og Horspänner i Briggden,
men nu blev ogsaa Knechts Styrke og Snartværdighed fast paa Trine,
thi til al Tid, kom nemlig Horspännerne om Knechts
en Bædd, just i det samme Giebligt og Briggden fik Stodet og
strøg til Rindö. Denne Briggde havde Knecht for første Gang
fjærdet sin Overmand, hvor Styrke angaar. Seuloxen at Knecht
havde fast Forfæste i Bædden, var han ikke færdig til at rökke
af Sted; han faste der for Foræmde Bædden og holdt tappert
Stand, men der var al Svanfærdighed for, at ogsaa Bædden med
Besötning vilde strigg til Rindö, ellers skulde Noget gjøres
i Hensigt til Trost, da maatte dette blive et Giebligt Værk,
thi som sagt, om end Knecht holdt Stand, vilde dog Briggden
om sine Tid bökke Bædden under Vand, eller at Knecht her
maattet forlæge den ubehagelige Tars, at følge Briggden til
Rindö. — All brüge Knecht til at Ræppe Lænen med, var det
hverten Tid eller Stedning til; Knecht fik endelig sin höiere
Tommeffing ind mellem Lænen og sin Stole, og paa den Maade
de lykkes det ham at paa Lænen til at glide ned over Foræmde,

seu lunge, ud den nævnte Stølehole, hvor seer den kille med
Seelen never løs seer Knuds spiliator og Støle. Seer den Mæ-
de blev Knud befriet, og det var ogsaa seer hvi Tid, thi 2.º Bord, det
frømmu i Beuden, som seer. Knud til Støle indet Leger, løsnede
seu Kjolen, seu den strømmet ind i Beuden, og som Støle her af,
muette Knud med Støle begive sig over i den anden Beud, medens
den igea Beud muette tager seu Støle, og bringes indover til Rindv.

Engang var Knud tilbød ved et Brjllup, og var man jüst
hjemkommen seu Kirken, og skilde de til ud trokke Knud bue
den, en Seering, ind i Nøstet. Da gik det var mange som tog,
gik det dug tog med ad seu Beuden from. Knud syntest ud
blive heromfuld over dette Troot, og bad dem samllig ud geer
kort seu Beuden, hvilket ogsaa skedd. Nu tog Knud med sin
føvanlige Kompestørke, eller Beuden, hvor seu denne ia Støt
blev trækken ind i Nøstet.

Den anden Gang (det var ogsaa i et Brjllup) fød Knud med flere
ud et Bord ind i Nøstet og spillede Kort. Han fød over for
Bordet ved Væggen ved Høibordsender. Der var nu flere
frømmu seu Gulvet, som foreslug, om Knud vilde morre sig med
ud trokke Kong med dem. Knud lod dem endelig seu prøve denne Leg.
Men holdt de nu et Træg, slug en Knuds med Endene sammen, og
i den ene Pægt af Træget, fød Knud sin hvi Langping, og
medens han uforslynd spillede sit Kort, og holdt dette med den von-

stør Heued. Ni lod Knud seer mange som Rindvæmmen,
tage i den vandre Bueg af Tægel, med begge H. sandt, og de Tægel
get var lænt, med det gjennem hele Stien og ud i Fjorden, og ikke
mindre end 16 Karle var paa Tægel mod Knuds Lungfisger, men
allegesol formænde d'is 16 Mand ikke ud lotte ham fra Odde,
eller ud seer ham Lungfisger rettet ud, medens Knud i ul Polighed først
jættede med Korspillet, spurgte ham eadlig, du du alle fromme
paa Gulvet Knuds opgjord Lege af Nødighed: "Korleis bli de
me disse Karne so vilde drage Krok med me".

Hon Tobias Brøtkorp.

Hon Tobias Brøtkorp var residens Capellan til Borgund fra
Aar 1785 til 1793, da han forflyttedes til Sognepræst til Strunden.
Brøtkorp havde paa den daværende Capellergaard i den Borgund,
"Stor-Norv", hvis Jordvi du ved uddeles for samt og uarrøstet i en hord
"Horseand", der blev tagt i Garde i Bebuelp, men som her, ifølge Sogne
i Lovel af de 8 Aar han boede her, skal han have fastt Gavnens Jord
igod Land, efter d'elidens Forholde. Han havde for Odde, i ikke ud lie
Kjønnskale eller Arbeidm til at opbrøde elgerland, tage Grofter og ad gjen
søtte disse med Steen eller Bord, men udførte selv ene og allene egenkon-
digt alle Arbeid. Man seer few lodt denne Forstemand, at stene og
brødt jord, grave Grøfter og at gjenfotte disse Dagen paa sin Ende, og
det Dag efter Dag, og steds om Lovers Dagen næst Rytteskallene
Rom for at skifte ham ind til et nærmere Skue og Vætre, var her ud-
lidt at finde i de paa Marka, hvor han stod i sine store Støder

Aar 1797 blev Hr. Kristoffer Sagaport til Hitter
ens Sagskret, Aar 1800 blev han 2^{den} Gang gift med en Vel-¹⁸⁰⁰
riktig Kone, med hvem han havde 4 Børn. Aar 1837 tog han
Afsked som Prok, og Aar 1846 afsked han ved Døden

Johan seer Dræflingskeiig.

Dræflingskeiig er en Gaard i Sökelvens Sagsseer Jordenne,
men som i Skrivebogen hedder Drölingskeiig, et menings-
løst Ord, og er Nuorets Fortværling et af de mange Exemples
vi her seer horeder de danske Embedsmænd, ender den skjebni-
sværgre Forsening med Quærerne, vilkærlige forkværlde
vore Gaardneerne. Dræflingskeiig er seer Rulit efter en af dem
denne Beloverfsmæske ender den Allet: der isofge Sagret, ser
mere end almindelig sneer i Haandvortel, ad for arbeid Dræf-
tinger, (et af Lyndi Tid med Endgueler for arbeid Traiig, til
ad benyttes til Hornvaskning). Der jeg her er inde seer de danske
Embedsmænd vilkærlige Behandling af vore Gaardneerne, skal
jeg til Overflod seer isf ender et for ender Exemples, der det er at
besfægtle, ad Nuorens Elymolygi om fæve Tid er tabt.

Sealeret er ogsæ i Sökelven Gaardnavnet Kempshol. Her
skældes man nosten tro, ad Nuoretskæf sig fra Kempen, om stork
Karl; men seer er det ikke. Gaarden hedde oprindelig Kjophol,
der Kjop er Bondens Besonelf seer Sagstok, en Sagkjop, fol-
gelig var der seer Stedet for end Gaarden belveder, ad Oplægsstet,

(:en Lään:) af Svægtømmen der var bestemt at skjødes til Bords Deller
Seculeres er ogsaa Guardnaamt Løhol Kommet til at hedde Lø-
hol, Naamt Løhol fik Stedet for end det blev en betret Gaard
der af, at Maanden paa Nubogars da Prebste i gamle Dage heve-
de for Podum at lade sine Kreaturaagtere om Sommeren hvide Dag
om Afløse at indfærde sig der, for at lyses køns efter Bjøllens paa
heer Hies; der af Løhol. Den selve Gaarden Prebste, et godt
Stykke nede for det store Gaardstuen, er et mindre nu forskilt skifte-
det Brüg, Rugehol kaldet. Stedet kaldes Rugehol lange for-
end det blev bebaut, og Naamt hedde det paa den Tid, da man er
hevede for Podum at indhegae Guardnaamt, men Ruge (svaglig) dis-
se for at Kreaturere er skilde betredt stger og Eng. Paulus hvide
mea for Podum i Fortiden paa Gaarden Prebste, at man holdt nogen
libus Ruge, vogte, fejler deres Kreatur, nede paa den Hvide, som
der af fik Naamt af Rugehol.

Men for at komme tilbage til Drøftinghæng igjora, var det
min Hensigt her at meddele et Sagn om en uflersmelte Gaards
Beboere ved Midten af förrige århundred, nemlig om en John
Drøftinghæng. John var fots paa bemelte Drøftinghæng, og du hans
Fader døde fra ham du han var iag, besluttet hans. Hodet at enenad mig
paa ham, for at duaa ham til at betred den videnskabelige Naamt,
du han meget lidlig fjorned, hos ham en stor Lyet til at fjerde
med Boger. Den Hensigt trauf han ettkord med Stedets Prøst,

Her Nils Astrup, (1759-1792) at herre tog John i sit Hæder og
forblev ^{hvid} hem til videre Dannels, og hos Prosten var John i
4 Aar, hvorfor eldredene gav Prosten 1000 Rm og en god Skuld.
Prig, og holdt him selv John med Skuld i Lønsagene. Da
Her Nils syntest, at John var fordyt til Universitetet, forblev
redt her John Skulder hvor mange Tenge der omtrødt vilde med.
gæve for ham, for end her Rind gjennemgæve Prosten; thi Prost
skulde han dog blive. Men da han hørte noone Beløbet, blev
him rent forskrækket, idet han sagde, at Rind John ikke blive
Prost for det Beløb, som han allerede havde givet Prosten, fæve
megette bævede han og John fæve Prosten af deres Tunker, og fæve
leder blev det. Ad John havde hos Heri Astrup, fæve Op-
lysning i flere Videnskabsfag, her man Præis for ved følgende
Anledning: Engang medens at Melkior Falck var Joraskriver
i Sandmøse (1752-1774) blev der udfoldt en Markengang forretning
mellom Geardene Nisfetter og Falcks Opsidere, og da disse kom
fram med et gammelt Skindbrev, der indholdt det nette og oprind-
lige Brette, Rind Joraskriver Falck ikke løse Brevet. Nu var
der noget, som sagde, at John Dræglinghøj nok Rind løse Brev
vel at indhold, men Joraskriver Falck sagde, at her John løse
dette Brevet, fæve skulde han give ham 5 Daler som brødt 25
Daler af vores Tæge. John blev herat; han skilte sig godt fra
Lønsinger, og Falck meente ud med Tægen. John blev fæve

Kolbren i Talleua, var gift, havde Børn, og hans Sønson
Bødvers, en rigtig lærde og lærd Mand, Forfatter af National-
sagen: selv i Reger jeg har hørt, om de Kemper i Nord, v. (v.)
døde selv 1874 i en hvid Alder, efter at hun havde vist i nogle
Aar blind, uden Børn. -

En Forlovelseskit fra gammel Tid.

I Kvist og Tidsskrifts stodes man under Liden paa Rosten og Lon-
ger Opføjer, der har til Højagt og bevarer til Efterkommene,
gamle Breve og Brevnes, der for flere Hundrede Aar siden er
aflegte, saesom om Forlovels, Bryllups og Gravøl, og Enkelt,
som bidrager til at opbevare til Efterfølgere, Forfædres med us-
vendt Skikke i de noorte Retninger, for tjener bevidt Sædskjønne
og Tak, selv for de ubetjente Gæster af Forfædres Virken og
Gjæmme. -

En Brevde som de Gamle brugte at indlade Forlovelser paa,
og som var i Brug i gamle Dage hos paa Lindmøen, og man
skad vadede i vort Land, har jeg ei stød paa at have vort ned-
skrevet for, men som fortæller af de Gamle at have videt i Brug
hos Bøndene her i Gyren, hvorved man kan sig faaledes vid.

En Mand der havde en mandvogen Datter, maatte for skuffe
hende at Ledetille som om de Redugene i for sprang om
Lind paa hende, og hvor i hæng følgende Atributter. For di-
gens Resterne, havde Skulpen med Skuldi, en Pave og en Liden

Lo der skjed med Anev i, samt en liden Bektstex til os.
se sine Naale og Anev paa, og endelig hang is i Bektet paa
Tigens vandre Side en faukaldt Nær, det var en liden Ting gjort
af Skjind, som altid maatte være tom, naar hæn traade ind i
Kirken en Trokdeag. Udveidil med disse noorte Skribütter,
lag Tigens Fader hende i Hænder, efter hende Guds tjeneste, og
ledte hende op og ned ad Kirkegülden, i Nærheden af Stolene
hvor Drongene sad, idet hæn foresagde i en sagte Tone fol-
gende Ord: "Nü Dötte vil mande se idag", hvilket hæn
maatte gjortage ofte flere Gange, indtil noget af Drongene
der sjæter godt om Tigens, lagde en Tæge i bemeldte hendes tom-
me Sæng (Sinea). Var nü Tigens Besemod mindrevækket, eller
hæn kunde være gættig, saa ad ingen af Drongene sjættets
om hende, og folylig ingen Tæge fik i Sinea, iægtet, at den
samme Besemod gjortages flere Trokdege efter hinanden, det
meette en faukaldt Tige, ved Hjælp Komster fra Kirken, ofte
høre Hæversord og vandre ut: "Der Tæuse Kom hjeru
fra Kirken med tomme Sinea idag."

Et Brodormod.

See og Høvernboled, ere 2. Gaarde i den egentlige Stra-
del paa Søndmire, beliggende paa nordre Side af Elven der
gjennemstrømmet Dalen, og ikke langt fra hinanden. Gaardene
net See, rittere Tæge, Kommet der af, at hænd Dalen og

Hovedveien, gjør her en Ving til Øst, medens Gaarden Hæm-
bostad skal være opkaldt efter sin første Beboer ved Navn
Hæmbal. - Saget forlottes, at efter at Sortedøden
havde gjort de fleste Gaarde her i Dulea beevn heruløst og
eierløst, fattede 2de Brødre sig til Formaal, at gjenoplyse hvor
sin Gaard her oppe i Dulea. En af Brødrene, der var noget
forureddigere end hin, gjenoptog del Beboelse Gaarden Hæm-
bostad, og den nu hans Broder kom efter, dog han del ud oppføre
sig de nødvendige Huse pæu Iru eller Vingom, og ut tage sinne
i de og af Tusfalten forlattede Gaard i formelig Besiddelse. Det-
te Kiendte Hæmbostamanden ikke fordrager, at Brødrene vilde gjøre
ham fæu nor Nubostak, da han havde til Hensigt, at i ender-
legge sig til Eieendom de lauge Landstrækninger der rundt om, og
bemeldte Iru og Hæmbostad ligger ikke fjændelig langt fra
hvor endr, men da Svemunden ikke vilde fravige sin fattede Be-
slutning, bestattede Brødrene pæu Hæmbostad ut drøbe ham
ved given Leilighed. - Engang da Svemunden vilde geue ned
gjennem Dulea, og var kommen ned til en stor Sten, der nu ligger
pæu Irens Bømark, stod Brødrene Hæmbostamanden pæu
Lir bag Stenen, og gav ham Svemunden Bunchæg, fæu at hun
fuldvarn og døde. Stedet blev betegnet med et Trøkkors, efter
Dulidens Brødre, som til forskjellige Tider skal have blevet for-
njet, og hin store Sten kaldes endnu Korfustena. For

vel 100 Aar siden, da Hovedveien blev anlagt her gjennem
Dalen, og den blev antaget som forbi bemeldte Korfjesteren, og
fred udtagen de nødvendige Grøfter til Væien, traf man icallene pæne
en Grav, hvor et menneskeligt Lig engang havde været nedlagt, men
ogsaa et omfattel Trokors, 1 eller 2 Aar i Jorden. —

Sagnet tilføies, at Heembostamanden blev for bemeldte Bro-
dermord freddomt i Bøden til Struands Kirke for Guard
Hambrosten, i hvis Eie Guarden endnu er. Andre sige, at han
frivillig gav sin bemeldte Guard til Struands Kirke, til Jule-
hjelpe for sig, hvilket er dog sandsynligere. —

At Alminden ogsaa her pæne Jomfrøer, i gamle Dage var hel-
vede iden for som, almenaad fromme Grav til Kirke
og Trost Rind befridde Heidenfurnes Jule for tung
Aruler, isor nuur der Alfvøde fette Leved til ved et Ulyk-
kes tilfælde, her man Bøies for ud følgende Tildragelse.

I Jomfrøernes Tid, fortæller Sagnet, var Guarden Uprø-
vig, i Struands Hovedsaga, ogsaa Polveier gods, det vil sige,
at Guardens Bøier var selv Eiere af Guarden. Ved den Tid
indtraf et Ulykkes tilfælde pæne bemeldte Guard Uprøig, idet
at Guardens samlede Ungdom engang om Vintren pæne haard
Snedriv, en uvelter Dag, havde faldt sig alle i en Klode, og
med denne bar det ufattede liget pæne Jævn, da Torvandet var hel-
væde stort med Jævn, blev Tilgaa den, ud de af Ungdommen,
som ikke blev lømløste i Hø højerne sidep stæen i de her

om Vinterens) stræg lige pæne Sæer, og alle blev gode.
For os ier for de færelses Hedeafrens Tjole for længe Avale, med
fromme Gæver til mildes Steftelst, besleuttes Forstørem til
hin hedeafrens Landdom, og give os deres Ovels jord i Upovig, hvor
1 Bth. 12 Mark i Sikerlie til Stænds Kirke, og 9 Mark til Nord-
dals Kirke, dog ikke med Bygning, men bare Landstykvaldighed,
som nu for Nordals Kirkes Vedkommende, og os Opsidrens yjon-
løst.

Tillsgobornskninger

om Opløbet af Borgensfjends Almue i Aaret 1816.
Følger Lov af 1de Juli 1816 skulde der til den norske Stats-
Kass forures som Indtægt af Løndmors Tugvare 500 Spid., som
skulde revideres pæne Tugvarens Skatstykvaldighed i under Nuv
af Brøndvins skat, og opkræves i Tøring med de øvrige Skatter,
imod, at det blev Enhver tilladt, at brønde Brøndvina til eget Be-
hov, dog under visse Bestemmelser. Folket inde pæne Lænds, der
lavede Længt fra Kjøbstøderne, og som havde færgods som ingen
Communikation med Bjørn, syntest at befær sig ud med disse Be-
stemmelser, der de uellen vilde tilvirke Brøndvina af egne
Produeter til eget Brug, og derfor uden at benytte Dreanera som
Tøse til Aneetærens men ved Sækysten af Lændet hvor Folket
havde en mere lødigt Communikation med Bjørn, og hvor man
mindre syntest om at benytte den Tilladelse at tilvirke Brøndvina
som Borgensfjends hjemlev, blev den modtaget med Meis hug,
og Folket, og som især yttrede sig ved Gøring lænds Almue,

for af Borgene. Skibenes Almue, under Høsttinget for
bemeldte Skibenes Almue den 18/16. Et Gjenvidnes Brevtræng
om denne Opstand, som jeg nylig her set, fortæller her om følgende
No. —

Til berømmet Tid og Sted indfandt jeg puen Thinget, levede Jorvig
hede, som den Thingstingens Almue, men disspildte den vidt hos
Fogden Hr. S. Lundmark, hvor som den Brondeviasskat, og hvor
meget den vorende Skat vilde fuld puen hvor Jordbræger, der fød-
ste Skat vilde de betale, men den første stot ikke; men her puen
fikk de ingen Besked, enten fordi Fogden ikke vilde, eller muligens
han ikke puen stærende for Runds gjore det, hvorfor Thingalmuen
brøgte stortil ind puen Fogden og begyndte alt mere og mere at blive
hærværlig, jera at den ene sigte at over puen den anden i den Vedtryk
Men under denne Tummel ind i Thingstuen, hørtes der i alle end for
seemlingen en Stemme, som sagde, at den første Mead som her
idag, betaler Brondeviasskat, skal ihjælflues. —

Bemeldte forbluffende fromsagde Ord, var noget som følge
lig i Runds tæler, aller mindst ind i Thingstuen for en Thingret.
Fogden næste sig den nye Bord og gik from puen Galvet, for at
puen Videnskale om, fra hvem hin Vedtalder og hin Vedtryk Rom
Endskjænt de fleste af Thingalmuen ved vidste hvem som indtulte men
hin Ord, vilde de dog vidig ind med Sprøget. Endelig fikk Fogden for
den 2de Mead, nemlig Elias Gjesvid og Knud Godt, til at betale
ter, at det var Stoffen Emblem som havde indtult hin for =

bliffende Ord. Nu befalede Kongen, at Lommen med tiltagne
Mønt, at for bemeldte Stoffer Emblem som etrustat til et
købet i Koldvegen, og ved dette Optra, blev der lige som en
fej i Forsamlinger, endstjendt det gjordes storke i Gemitteren blandt
Almuen i vor Mecklenborg og P. Tønning gik der frem og sagde:
"Vi skal der være de første som behøver Prædicatorat her paa Skiv-
gel", og siden var der nogle andre som ogsaa begjærede at betale.
Der herskede i øvrigt en stor Levilje og en stor Goring blandt Almuen
i Anledning af, at Stoffers Skuld blev eresteret, men der vidste ikke paa
hvad Maade de skulde begyde ud. Her talte af Almuen sagde du, at
det ikke var den rette Maade som blev eresteret, men at der blev taget
en iestydig Maade, og at de 2 Maade ville komme til at give et fuldt
Vidnesbyrd, dog uden at nogen give nogen anden. Rigtigt var, at man
skulde have eresteret en iestydig Maade, indbragte sig, ikke ulla
om i Borgunds Lagen, men ogsaa til de tilgrændende Lagen. Almuen
i Borgunds Lagen kunde dog ikke forstaa sig med den Tænkning, at en
Maade af deres Midter, som paa det kraftigste vilde forsvare deres
Tænkning, nu skulde fjernes i et øst. Sola Maade fra Gud's paa en
Othringmaad foretog, en Anledning, en Risp til Prædicator, der sagde
der var hjemkomme fra Thiergen, i den Hensigt, enten at formene
Kongen med det Gode eller Ord, at give dem Stoffer Emblem fri,
talte men der sagde paa fra fra Guad Prædicator, her store Prædicator, paa
der storke bemærket, vidste han ikke hvad han skulde gjøre, der han
var stjænte i hvad Orde de kom. Han fandt det derfor Klage,

liget, for det Forste, at geve i Skjuld, under Forgiveend, at her
ikke var hjemme, der her i Rind's vidt, hvor en opkøbt Sol,
Rehol, Rind's vilde fortag. Der blev den Rejs i ledet til
til noget, blev de end mere opbragte, og tog det efter en Sommer-
Romb med nogle af de iorige Almue, hvor man i Sommer beslüt,
der ikke længere at fare fra Tor til Taul, om den Sag: vi skal sigt
at give Post Trost, vi skal fare ind til Holdeigen og tage Almanden
ud af Tonglet, thi vi ved, at her Johannes Holdeigen vil leve og
Næglene til Anstalt, naar her fandt hoi Folkets Vilje, og at
de muligens her ueristet en iskyldig Almand; men det er fundt, lyste
de betone det, det nyttet ikke for nogle few Almand, at indse det-
te Trost, for der kan Forgiveend snart vilde Romb til at give
dipt: nei! de skal vor few god at vor med, alle Almand af Tinglaigt.
Efter et feudent Reifonment af de Forstandige af Almue,
blev det beslütet, at det skulde sendes Bidsletke om hele
Borgunds Sags med Befaling, at alle Almand af Sagnet, en
vis bestemt Dag skulde afgive Alide ved Anstalt i Holdeigen.
N. Godi finer at her vor det af de fornemste Ledere af dette
Fortagend, der det var her som her de skend de om alle Bids-
letker til Alide's Benemmelse.

Der den bestemte Dag, few man few alle Renter af Sagnet, Rind
bemeade af Folk, lyste few end hvor man var vant af fe few en
Trosted og Borgunds Kirke, og alle Lygland i Holdeigen.

Men der nu de fleste af Almuen vore Komme til Koldvigen, var der
dog nogle som fandt det betænkeligt, og gik ind i Betænkning over
dette Forslag, som at der kongerik en levig Stund, inden noget
blev foretaget i Sjæen. Tre Mand af Almuen, vore endog blev
forfægtede, at de skulde ind til Forskriveren Ole Pionis Kildal,
vare Pionis, for at høre hvad han vilde sige om den Sag, som
de nu vilde indføre. Forskriveren, som hele Tiden havde staaet
ned i Hæved og med Opmærksomhed havde iagttaget, hvad som
kongerik ind ved strækkes, der blev blev der 3 Mand Komme
derover, og der var alle Kom flø, samt at han alle blev noget Ud-
værligt her der, som gav sig i Samtale med dem og hvorud han
end vore dem blev det alvorligste, at det var et meget farligt Forslag
gavde som de nu havde ind, idet de end Møgt vilde indtage en strø-
stænd af Forslag, som Lovgiverne havde luvdt at bestå. Han
og Loven og anerkendte det Stille der, som de skulde vore
sikker ind, idet han endog havde med dem Lovgiver. Bemeldt
3 Mand blev blev meget bevirket af Forskriveren, at de end gik
re at have vore hjemme, end at have det i Sjæen, og tilkjende
vare der, for de forsamlede Almuen, hvad Forskriveren havde sagt,
og foreviste de i Lovgiveren det af Forskriveren anerkendte det, der
Kunde have Hæved til den Forslagende, men Almuen vore vore
enstemmig: "Hvad bryr vi os om den gamle Lov, og hvad den siger?
Skulde vi giv os op? Har never vi os her fremme Mand, og in-
delt foretage? Nei, men en Ting er nødvendig, vi maa bryde det
igtighed, seculæde, at de alle blev nager af os fast". Han Johannes

hvor levent os Nøglerne til Aresthøst, og nu skal alle Almand
som her er tilstede tage i Nøgler, saa at vi skal være, at vi alle
ere lige meget skyldige, og hvad vil du nok gøre gjennem med en hel
Almeie? Saaledes lod Vedulelsen af dem, der var lige som Ledere af
Foretagene. Johansen Arestforvarer, gik den Dagen i en sid og
lyfjaguel Admickkuffet, og idet at han holdt sin Nøgle til Aresthøst
sel i Hænderne, saaledes i den Kuffet, at den Rønt Rom tilfjag
ud Kuffet ned i de Levat, sagde net lige som saa sig: "Næ
min Svær, Nøglerne naar Dokke ikke?" men det Næ var der
nogen som nippede til sig Nøgler, som nu blev fast i Nøglet, og
og for at alle Almand som var tilstede, skulle tage med Hænderne
den i Nøgler, gik man en Røntgang omkring Høst, og nu blev
dette oplæst, og Steffen gik ned og i Bænk, og fulgte sine sig-
demod hjem. — Nu er du alle færdige Bænk var forrige fra
Lørdet, lod det et elmindeligt Hørmene fra den forsonde
Almeie, saa det gav en Gyalid fra de normeste Tidst.

Sonskriberens som fremder havde held Tidens fra sin Hørm
icgllaget Sønne idet ud Aresthøst, sagde, idet at han gik
hjem saa sig Contoir, at det vil være bliu et dyrt Hørm
neele for Borgmester, Sags Almeie.

Saa det Pedels Gvæghed, som mange ender Leder for staaende
neede efter dette Optænk, med stor Opnorskfomhed sigt at ieng
leer Stillingen blandt Folket, der de tonde sig Almindelighed
af, at den Gvæghed Rørm ville ved brede sig til en videre Hørm, iste

og for os forekomme dette, blev det paaagt Lonsmændene
alle sinne Hjælpe Læs, og paa Folkets Erklæring fra Nabo-
hel paaat skrive, om de vilde erklære, at de ingen Del vilde tage
med Borgmænds Almue, om der paaat vilde rejse sig, naar de lov-
lige Ret mod dem skal gjøres gjældende. Fra Lonsmændene kom
der et Sirkulær ind til Skive, paa, hvor paaat enhver Mand
som ingen Del vilde tage i det muliges Opføle, skulde ind-
skrive sig Navn, men da bemeldte Sirkulær heru blev omfordelt i
i den fjerde Del af Sagen, blev Tolga da, at her 4 Mand,
nemlig: Eduard Heemson i Høningdal, C. Wullin paa Solvåg,
samt Sivert og Nils Flaatter, under skrev Sirkulæret, Heemson
dette bleve omfordelt i Sagens norde Del, men man fik det paa,
blev ad flere oplyste Mand, saa som: Almue Mand, Skibsfører
Enev Orol, og dennes Broder Jens, Sten Ojaseth samt Ludovik
til Bedrøvelsen af disse Læser John Kjeller, ^{og hans underordnede fanger} men der sette ikke
aldrig spore til Hænsigtet, skulde Lonsmændene ved Opvælt fra
Sirkulæret i Skive oppfordre Almuen til bestemt at erklære
sig. Det varde en Stund for end nogen vilde yttre sig for Sagen,
da de Reger, som vare udsprede fra Borgmænds Almue, at det
skulde vare en uskyldig Mand som blev arresteret, og at Almuen der-
ved, ikke havde gjort andet end som Ret var, at Almuen der, ikke har
nøget at bestrænge, men at Gængder muliges derud vilde komme
en Stund, naar de har ladet arresteret en uskyldig Mand, o. s. v. -
hvede om de Betragtninger havde gjort sig gjældende, og en stor Del
der, iste ikke havde de vilde spore paa Lonsmændens Spørgsmål,

indelig blev Hr. Almirant H. Christen T. Engelke og John Dilling
enige om at den forstaaede, Almirant Almirant, skulde seere for
lige Almirant Vign give Comandien Paven i følgende Ord:
"Næi, men det er just ikke videre langt seere at holde med Bor-
gænds Almirant, idet Sag, men er Forsigheden tæt en usigtelig
Almirant, så skal du ogsaa seere for". Dette var givet Ord
for Paven, sagde den forstaaende Zekunies Gttruborg, og der
med skulde disse Ord angese som Almirants Paven seere Comandien
dennes Opfordring.

Det var dog ogsaa som de sagde, at muligens næste Amtmanden
idover igaver, Lørdag, det var en stor Raad og mange Mand
i Almirant, det var muligens i Anledning af denne Sag, han vilde
reise der ind til Borgænd. Næi, spandt Jean Romper, Antvaen
den lærer sig vist ikke stort om det Tøvel som her var det
ind, heri; det er mere kroligt, at det var i Anledning af Tegen
mellem Tonning og Forskriveren, at han reiste.

Det forholdt sig rigtig, hvad som blev sagt ved Almirant
Herte, at Amtmanden næste idover til Borgænd, den Lø-
rdag, og om Søndagen efter Troken, trauste han som
i Nordinen og holdt en skarp Tale til Almirant, i Anled-
ning af den Hændelse som de havde fortaget. Sagel videt
af Tule, han ikke givges, men hans første Ord var, at han
sagde i George: V, V, V, Borgænd Sag Almirant, som her
trods Forsigheden, og vil trods Loven under den Tid, og

...illing
...tem
3:
...for
...vig
...do
...for
...un
...in
...ad
...ld
...tr
...s
...a
...li
...om
...led
...x
...hem
...her
...t, og
Efter hendes Torsdag i Borgens Kirke, befalede Amtmændene, at 12 Mand skulle komme ned til hende i Prostequæret, for at give hende et Par Spørgsmaal, som hun vilde forespøtte: Det første var, om de ved betænkte pæne, at ville støtte Mægt imod Mægt? hvorpaa de svarede, at det aldrig her var det Hensigt. De trode dog, at det ikke kunde have saa stor Betjæning, da det var mange som foregav, at Mændene var isigklodig. Jeg svarede pæne Tagedes Brev, sagde Amtmændene, og befalede at Mændene skulde støttes pæne Trefod, indtil der blev forsket om i Sagen, og Tagede modtog med Brev 3 Dage efter at de havde gjort det Arbejde stærkt. De tog dem tilrette, og vilde trods den offentlige Misdigtighed. Det 2de Spørgsmaal var, om de vilde efter lovlig Skuld og Versel møde til Forsköt; eller der skulde bruges militær Mægt til at trokke Mændene tilbage fra. De var til de orklærede, at de ingen slags Jönstridighed i nogen Mænd vilde vise. Det gik imidlertid en lang Tid hen, inden at noget blev foretaget ved Sagen, da Hörttinget holdes i Althingen af October, og Forsköt blev ikke optaget for end i Marts Mænd. I Sagen skillemid var der ikke Mangel pæne, at i Almue diskuterte Sagen mellem sig, og sagde man: at Amtmændene vil komme ildes for, at hun forstærkede de Kirkefred, med en færdig Tale, at mange, især af Arindfolkene god i Kirken. Der blev sagt og voret aenlet de

af et Monaster, paa Jerusalems Meer, sagde de, hvilket
meer mueligen kunde have lovet af de olde Palmestige,
som just her et Stykke om Jerusalems Besættelse, og i
det, at Tolke David, paa den Tid holdt sig trokkyndig til
en flæng Rejse med i det helligste af Kristelig Orden, seer
vov det dog i Konferens til det historiske og politiske Oplysning
seer uafsvigt.

Som overfor es seer, begyndte Forhøret først i
Marts Maaned, nemlig paa den Tid, at som forudsiget,
at Skredfiskeri begyndte i Borgens Jord. Endog
mod Aften, blev færdigvis opmærksomme paa, at
et overordentlig Trommeslag, hørtes fra 3 store Bunde,
der vore færdigt bemandede med Soldater, som kom ind fra
Vestend. Antallet af Soldaterne opgaves forskelligt, fra
40 til 100 Mand, med 1 Kaptein og 2 Underofficerer. Der
alle skulle staa Vagt, under Forhøret hos Provostens
Dør. Forhøret fremmedes af Stedets Provosts
Regimentsquartiermester Schmidt fra Christiania, og jo lang
re Forhøret varede, jo flere Mand blev skyldige i Oplobet, og
jo større blev Antallet af de Arresterede, seer at Arresthuset
i Holbergsgade paa Langtrod, ikke kunde modtage alle Fangerne
Mand blev sendes nord til at leve i Holbergsgade og i
Lillnörren, til at indkvartere de Fangerne, og som følge
her af, blev man nord til at arkivere et nyt Antal Soldater

blev lene til at staa Vagt, og saa her. Ved nye Vaaren, da det ikke var
; sk sig mere Tegn til nogen videre Opstand blandt Almuen, som Rind
eg = ejendommeligheden at have en saa stor militaer Styrke, stuelovend
til nye Foruds, i Koldevej og Lille-Norre, blev en stor Del af
; Polvateren hjemforlovet, Rind 16te Maaned og 1 Rendesofficer,
blev tillige, der skulde seesse, at Orden blev befestet.

Torhøret kunde lunge ud over Vaaren, og om lang tid som
; tage Del i Oplobet, blev dømt til Slaveri, nogle seesse i stor,
; endro nye flodder, iastil betor; Rind N. Godt, som man vil=
; de vide, at have skrevet de om talte Bredstikker, for at sum=
; ment Rind Almuen, blev dømt til Slaveri nye Lister, men de
; kan have sidet i nogle stor, blev her nye Stormingom end P.

Torninge Forbød her Kong Carl Johan give sin Raad i=
; ejendommeligheden, der alle Vidnesbyrd om Almuen, i andre Hæfseender, vidne=
; til heere Forbud. - Plassen Emblem fik Slavin nye 3
; stor. Arestforvarenen Johannes Koldvej i stor, fordi, at han
; lod Almuen nye Nøgler til Aresthuset. Desuden store
; engel, ider, seesse de som blev dømt til Tongel, som alle
; andre der tage Del i Oplobet. -

Jegn om Olyf den Helliges Dord gennem Vandvæ.
; Den Kong Olyf den Hellige, fra Rind nye tog ind
; med sine Skibe til Vegsind, var Rind, forlodes det, seesse
; om med Solskin, at Kongen lykkes Værem og blev her etude
; og i sig til her tog affig sine Overkloder, flød dog Rind af

heer fornica Ström elligend. Nu der Kongen stod i jorden
i beens Lend, spüngte heer Naga, der uer Rjond der i Cynea, den
um der uer god. Drikkend at fiade atlede oppo i Lend, og telli
ye Kolis Vund til at bade sig i Hovud med og at vasko sig i Hovud,
der i. Nu blev der givet Kongen en Verding pæen en Kilde at
steds pæen Silvers Nordside i Norderen af barmelde Vigsind, og
pæen der nærmeste Gaard Vibostad ved Sien, i et Længde pæen
Lend, og der tog Kongen her, badede sig og drak af Kildens Vund,
og Solgen blev, og fra da stund blev Vundet i Kilden, og en fuld
den einderber Logdomskraft, og siden her den vort sigt af
Toll, der her huft at alle under Meer, og meer de her drakket
eller badede sig der, og de blev friske og jorden, og en hoes fænder
helbredt sig, som pæen den alle uer og blev frisk, skilde i
og ttege den Regel, at fæen pæen skannet blev frisk, skilde her
som Erkjendlighedslegem og jorden i Jorden ved Kilden at ledet
Toll, og at en fænder Kilde, men det næste her var liggende
gel og efter Kommit, for men og Her. Ströms Berthing; her
her og fæen Rjond Segnet; at der ender pæen her 100/ fænder
steende i Jorden næst om St. Olavs Kilde i Vibostad over
100 fæen guld Toll. At Her: Ströms Formodning om,
at Gaard næst Vibostad, Vibostad; det hellige Bosted; af den
no fænder alle helleg Olskilde, her fæet sig Sæen, og gæst
fænder sig.

Efter at Kong Olaf hevede hinnen seilet

Vejsum og var kommen med sine Skibe ind paa Slid og fjor-
den, holdt Kongeskibet sig nærmere det nordre Land, og så-
tillige på det, og da Veiet fremdeles var uarmt og Solen skinnede tydelig-
t, så Kongen sig betydeligt, hvorfor han befalede, at man skulde rade
et Sæter Fiskebå, for om muligt, at fæe første Fiske til Mid-
ind, og. Som seest, fæe gjort. Men da man skulde gjøtage Li-
skibe befandt de at være fæe sammenviklet, at man maatte
gå til Land, for det at forsige at fæe den greiet. Men da Kongen
fæe vilde at det tog formigen Tid med Greiingen, end han efter Tid og
af Lielighed Rixas affe, befalede han at opføre med Arbeidet og
at den Liden gjøtteligg den fæe Pudebæret, og lød han en af Sol-
den at forvise ham Medkommen hans, da han var fulter og fæe
i sig med det spærvidt meget Fiskeud af første Fiske. Den
den Mand som skulde længe Medkommen til Kongen, tog Bommen,
Rustede da han til Kongen, hvor han fæe i Løftingen, hvor dættus
Ribollingen med en fæe ad en Fart, et eiebbe Leaget gik ud den,
den bæede ditte og Bommen med Indhold faldt i Ven, og den
i den Land fæe bemeldt Ogealend, Bommen fæe at det og den
at fæe et vandt, og ingen tørrer var udgangen af Delen. Det fæe
i østen det nordt etur, da man fæe springte, at Kongen var falden
den Stedsted, skulde man efter sig og tage i Forvaring den nordt
Kongen gjøtteliggende Laget; men hvilket sig. Bæede Fiskebå, Med-
kommen og Leaget af den var blevet forvundet til den, fæe lød
at den det ender at se her ud ved Stranden inden for Gærdet Hersh

i Skive Luge, og kaldes de end nu af Almueen for Luge, der her
tilhørt St. Oluf, og som blev gjelagte her, ved ovennævnte Anled-
ning. — Nu fortsatte Kong Oluf med sine Skibe fremdeles
indgjennem Storjorden, dog løiede han nøget af, fjid til stene,
bægtet. (Skelusjorden) Her mødte her et Par Bønder med Folk
i. Værel var end nu lændt og godt. Kongen befalede sine Mænd
at de skalle opføre med Ruinyer, de her vilde tale med disse
Folk, sege de her. Hvor her vilde i idugt spørge Kongen: Til
Kirke vær Præst. Hvor her var de deres Kirke, spørge Kon-
gen videre. Det er den høie Stenen der borte nær Stenens vær
Præst. Kongen fjntest ikke videre godt om, at hans Underfaat-
ter skalle tilbede Sten idv. her vilde Mærk og i Skive, og
befalede her sine Mænd at sette sig iland, thi her vilde se hin
høie Sten, og tillige vore Vidne til Bøndernes Andagt ved Sten.
Da Kongen kom op til Sten, stattede her sin Ryg mod den,
og stod her sine læder tankfulde en Stund herfor i dybe Tanker.
Men her end nu Mærkede Sten, at Kong Oluf var en hellig
Mænd, thi de her forlod Sted, seer men hvorledes Sten
herde giemt efter for Kongens Legeme, lige som om Sten vær
en blød Deig, og disse Mærker efter, ligesom at et vægent Men-
neske her fast Ryggen mod Sten, medens at den kunde vore
i blød Silslend, end nu fjelige. Sten kaldes af Almueen
Kirkesten, end nu seer den den Dag, ligesom bemeldte Luge,

fortolles eastemmig som uaført. — Om Kongens Fod ved ind-
gjennem Fjorden, og for end at hun kom i Busketag med Sønnen,
ved Sagnet Rix at berette, at den Kongeskibet var kommet ind
for Skidnekka i Nordalsfjord, skulde Kongen tage op sit
Pauhorn for at tage sig en Træk, men da endda Hornet nu var
dødt, eller umagen under Besøg var tilstede, er ikke godt at
vide, nok var det, at Kongen ikke fik noget af Indholdet ud
af Hornet, og her overblev hun færdig, ud hun Rix' Horn
på Tidspiden, hvor det blev forment til Stea, og som ligger et
Sted endnu at findes borte i Fjeldet, og kaldes det af Almuen endnu
St. Olefs "Pauhorn".

Anmærkning. Om det Overnaturlige og Uforståelige i disse
Sagn om Hellig-Olef, især om Forstærkelsesgreier, behøves
i vor oplyste Tid, ingen videre Forklaring, men det er interessant
at se det, at betragte de forstærkede Gjørelser som omtaler i
Sagnet. Jeg har selv taget Sagerne i Gidsyn, og jeg kan ikke
sige mig noget særligt Kulspil. Den i Sagnet omtalte fæ-
rdige "Kirkestea", man dog efter at Luffjælgten var en af de
Gumbes "Beværelse", oprind af Hennesker, og den Nuon "Kirke-
stea", er betydningfuldt nok. Se Norsk Forhistorie S. 520.
og Hr. Strømme Beskrivelse over Fjordene 2de Del S. 101-102.
185-186. 251. 272.

Som Tilleg til Sagnet, om de Gumbes Fjerskibe, kan

jeg oplyste, at uader en Rejs i östra Lindnäs, forlulle en
gemmel Meum mig, ut Skiller ussju der var brügelig i som-
le Daga; dog med den Fortjäl, at isten for Song, sag der gif-
telysten Dronng sin Tolletkris vid af Plinen, og püttede den
i Tigens Plin; (Krisstjeb) og sju snart ut Tigens Tuder,
(: der ledte hen med Hænder) blev vud, ut der var kommet en
Krisvis sin Datter Plin, sju op horte hie Jænger og hie
smættend Udruk. Min Datter vil man sig, og vud
at Tigens Sag, ut giv mig etgt pæu, hvorn af Dronngens sju
püttede Krius i hendes Plin-

Segn om Inestred og Tjoldskred

Alleude i Gaard her pæu Lindnäs sju sju beljelige
Skred af Tjoldskred, det store Skred var 1679, nover og
ud ussju Gaarden Hvd i Sydelsdalen, som icelles mistet
beljeligt og sju England, men ussju en Del ussju Op-
siden. Alleude sju nover Dagnel ussju en frætt sammelig
ne som ble begraven under Inen; men som ble gjenfundet
vudu, efter at hve liggit nogle Daga under Inen, og imid lertid
hve hie sju et Dronngens, sju ved Dæben sju sju
Tudet, og den sju sju sju levede icelles hve ble 30 år
gemmel, at sju sju sju 1749.

Aar 1687, Natten til d. 6te October, ind, ussju et betj-
deligt Tjoldskred pæu Gaarden Hælfeth og Hænger 30-

særsk, ibenelste Gjældordal, ved hvilken Aftæring, ifølge Regerets
iuelken en betydelig Englands guld blev af selv sig beskæftiget, men det
tilslappet Oven og Dale, idet Grad, at et meget mindre stort
forstvead, Helsethouens Råd, dannedes overfor Fjærdstriget, hvor
for et betydeligt Antal Englands Læver, som Folge her af, blev be-
nælt 2. Gaardes Rigt betydelig nedfaldt.

Ved denne Tid var det ogsaa, at Nordalens Protoguard ^{af Gylte} Engeseth tog
Kjæde af ^{den} Oven, at Gaarden maatte forledes som ⁶ Protoboleg, og at den
Rigt blev nedfaldt fra 3 Væge til 1/2 Væg i Fiskerleie. Herom her jeg
som Læver følgende Oplysning: Aar 1692 d. 24 October, indgav Fogedprosten
ib Nordalen, Hr. Peder Rasmusen Brændal, Indstilling til etnitet,
om at det var nødvendigt at fortage en Kjønsforretning paa den af
Oven iben med den af Gylte Protoguard i Nordalen. I sin Aftæring,
afalede Amtmand, Peder von Arnaa, at Fogden i Fjærdmøse, sta-
dend Hustru Møller, skulle tilfjere Forstærkeren i Fjærdmøse. Hr.
Ludole Mathiesen Obbelept tilfjere med Lævertemondene
Ole Olava Solav, Peder Pederse Jesteren, Ole Olava M. Obeth, Lars
Pederse Vestre, Arneim Pederse Overlund, Olaf Pederse Svind
eth, med Lævertemondene for Valle Mibred, Ole Pederse Mibsette,
af givt benelste Rigt, hvis Udvald blev, som overfor id sagt.

Protobolen er en dybt Turv i Hjærdal, eller et betydeligt
Læverstræk, idet for Gaarden elskes kendt i Nordalens Protoguard
Læver Råd, fordi at efter 1701, første Tingdag fandt Protobolen

til Nordalen, Hr. Knud Harebe her Livet til, da Huskæ-
ge Bjært som han rejste i Bueed herforle, i Hænsigt at besø-
ge Gyndlevs Kirke. Trosten blev borte liggende nedlod pæne
en Sæd i Jorden, og at han af Biergnyrsfolkene første Gang
blev forbigaaet, da man antog ham for en Sælbilt, men om siden
fanden saa few dærlig tilstaaet, at han kort efter opgav stunden,
Naget lignede Guldskred her man sædlig om, som Aar
1739 enaetlig frægtelig Skede pæne Gaarden Hobstad i
Liljstær Pros legjet og Hænsids Jær, idet i allea etger og Gæ-
merke, men ogsaa Gaarden famlige Hæsp jætforlorae. -

af lengt større Belysning var da Skade som Guldskredet, led-
sagt af Snefond, som i Aaret 1846, den 15de Februar, ved Middag,
indtraf pæne Gaarden Nebledallær, hvor ved i allea famlige
Gaardens Hæsp blev fæd bort, men ogsaa 18 Mænskæ, 4 Hæste,
36 Storfe 35 Sæer, 30 Gæder og 1 Pær omkom. -

En lignende Snefond, led fægt med Elueflom enaetlig Gaarden Prag-
fæter i Vætae Jær, den 18de Februar 1850, og hvor ved Gaarden fam-
lige Hæsp toges bort og 12 Mænskæ, 30 Storfe, 3 Hæste og
30 u 40 Smeepæ omkom.

Gyrdalen.

Opværelset, Ræbæ den store J, der ved Drægnædi Skæne Jær
udskjælle few Færdvæd, og hvor den andraet med 13 Færd Skæne
Jær til, da den vorede Del hore Borgvæds Jær til. For om-
værdt 200 Aar siden, blev en Sommer, Opfædetæ pæne den

öslige Del af dens G, opmærksomme seer, at naar dens Creature og
Sæer Kom ind i Pottermestka, omtrædt der hos Gærdens Hønsedals og
Gomsettes, Porter og Brændeh Cæmmeret stöder sammen, blev der et
lidt muligt ^{seer} kort, hvis Aarsag naar i Føretængen antag. Bivraa for Sigen,
indtil et en Hjertesige og Dag blev opmærksom seer, at en fremmed
Mænd person Kom ind i Tæmstetka, kuff sig en vage en Tid, som han
Dag af Slidm. De seuleder Bostjender af Sæer hørte til Dagens Ordre,
naar de Kom til de omkædte Tæktter, beede for og fidea at bemelte
Sivindne fik Siga for Siga, dog alle alle om, der havde som skævet
der ind, til Mager, for om muligt at opsig. Naar man ender i men ångst,
at man med største Besør gjennem sigte seer den sidste Skudskibter, hvor
man antag, at Rørene kunne have sit Tilhold, Kom man Dag ei seer
Spro efter ham Tilholdt. Angivet af Besørret, og en fjender Sigen,
Kom man endelig overens om, at man skulle lade en Mænd af dens Næ
borer gjen sig en Sæer indtil Lægskib i Jordskæg hvor man vidste, at
en Nordfærjst leu, og hvor de usseu havde hør, at en meget naar gjindt
Sina var ombord, og spørge omme Lænde, hvor der man skulle b om
sig ad, ved at Komme seer Spro efter Rørene. Efter at Sina seer det
næringste havde forspurgt sig om Forholdene der ind i Skovtræktter
ne, og efter at have betinget sig en god Duff, i Sald at hans Reud gevne
de, forsegdes den det Reud, at de en uetler Dag, seer man som
Rende, skulle begive sig berovnde ind i den Moven, hvor de antag, at den
foromrede Røer havde sit Tilhold, seend at bestyge Sæer, hvor seer
man Rende have den bedste Udset, og dog se at holde Ud Røer det
Dag, idet mindst, og se efter om der nogensteds Rende opstyg Rø,

Denne aften, Pövers, under En eller Flen, se Rådets nye Raad. God
til Fod, ideo ideo minste at rige eller flige det ved. Som jeg, som
gjort, Opførelsen som de omhandlet Raad, som led mest af dette Ra.
versted, ideo sig de i Partis med hvad Veleva de Rådet overkomme,
stiller sig alle faaledes en Sommerdag med Aftener, som de mest fremst R.
de Nitter og Forhöininger, hvorfra de Rådets overkomme Tænkterne i
vid Afstand, og indseu Natten blev en risikabelig Rigtig, at opstige
i en Raadstol, hvor indseu i Nød liffelike Rådets hjemsig, og sig
strøvede sig tilfale forsamlet Raadstol, og ial Tilhed lister de
sig her til Rådets, hvor man formidde, at Rønnen Rådet kan sig til
hold, og som ved at komme sig dette, sig man sig for, at indseu at betydeligt
Horske indseu en stor Sten i sig tilfale, som ved af Geng og Morske tillært
Lid, leu en Raadstol og for tingt, og raadstol, det leu, det kun
kalderne og som Raadstol og vadre Ting, leu en Raadstol, Altid
og ved det Raadstol. Nu om Raadstol med Rådets, sig Raadstol til Tunge,
og overleverede her i Forholdet Raadstol, det godt gjorte Raadstol i Ra.
for Raadstol overordig Råd. Al unvers en flomning Rønnen som vad, det ved
dint Raadstol for Raadstol, og som nu for Rønnen blev Raadstol i en
Gulge som Raadstol indseu for Raadstol. Segant tilfale, ut af
den Raadstol Raadstol, som ved den Raadstol Raadstol Raadstol af
den stor Sten, blev den Raadstol Raadstol "Raadstol", som den og som
Raadstol end nu som den Raadstol.

X
Tjoldskad.

Heland de storm Tjoldskad som i Fortiden her fore-
gaaet her i Egea Keen med god Tvei kongen de 2de be-
lydelige Tjoldskad; nemlig Rammerskjoldet i Skand's Luga
i Søndmøre, og Tjoldskadet ved Gaardaa Tjolden i Rø-
Luga i Romdøl. De normere Omstodigheder ved det
forstaorte Skad, ere omstodelig beskrevet af Her: Ström
i ham Beskrælf over Søndmøre 2de D. 8de S. 211-214, med en
et meen om det andet Skad, (i Romdøl;) her Beretning i
Her: Schöningh Reis, 2de Hefte S. 87-90; men du legger der-
si Vorker ere fjoldne for alle enigmend, tager jeg ikke i Ber-
tonkning her, at gjentage og gjentkaldt i Egea ringen, de
normere Omstodigheder ved disse Skad.

Rammerskjoldet i Søndmøre gik ud om Aftenen
Den 8de Januars 1831, da et overmænd stort Skyld af
Tjoldskadets Skad, eller den nederte Del brast ud og fænt
ned i Skordalsfjorden Rind; hvorved det foruafjæde
en Veerflom eller Oversvømmelse af Løvend, som der
spæer Skadet i Rind erindres, at have hørt sin Lige.

Dette Tjold ligger lige tuort over for Skanddalen og ud-
gjør ikke den fjeldigste Del af en meget høi og steil
Tjoldströkning, som gæet herfra i en halv Meils Længde
her til Skordalsvigen etabning, og tilhører for den største
Deel Skordals Luga. Den den vestre Side,

10
suvender til Nordalsfjorden, er denne hele Fjeldstræk-
ning meget bred, seer at den, inden et efterladt nogen Jord-
ler, Strandbre, geer ganske stilt ned i Fjorden; og seer den
sindes Kant, som egentlig kaldes Rummersjold, og er
Strandens Luge tilhørende, var det, at foranmeldte store
Forening skede i Aaret 1731. Herfjæret til denne
morskelige Forening, der egentlige seer kaldes Fjeld-
skred, var den, at den nederste Del af Fjeldet her.
Du oven til lange haft en Sprække, som indelig med sig det
overafvandede Vand; og du ikke, ved et seer den Tid
indfaldende Frost, blev for vandlet til Is, seer Riledes I-
sen Bjerg et seer seer, at det nederste Stykke skillede
sig ganske fra den øverste Del af Fjeldet, og sank ned i
den horleggende dybe Ford; en Hændelse, som man længe
forud har de seer og befygtet. - Hvor stor det indbrist
nu Stykke har været, er meget uenseligt at bestemme; men
seer det man af Fjeldens nordenes Beskuffethed kan se
og skønne, siger det at have været 100 Tærne Længde,
og 70 Tærne i Brede eller Hvide. Herud Stykket
ungeer, der kan samme bedst flutte der af; at en liden
Geerd seer og Mørk Fiskolie, kaldes Urea, som til-
førre leev ved Foden af Fjeldet i en liden Bugt, eller
nettere i en smal Bugten af gammel liden Del, gik tilli-
ge med Opførelsen og hans Familie seer under ved Fjeld.

skredet, at man nu ikke ser ringeste Tegn enten til Vægten
eller Døden, jeg ikke engang til den Kjørene, som paa Døden
gik op i Fjeldsiden, men allene til en Del af Gaarden Gaard,
som blev staaende tilbage, og hvor siden bestandigt ligger vdi-
Gøllagellen strækte sig og saa til hin Side af Siden, især
til den lige over herfra beliggende Stræde Gul, hvor Stræde-
bredden er mest lav, og hvor Suen, som ved Fjeldskredet
blev faldt i en meget heftig Bevægelse, for uanfægtede en skred
Rude Overvømmelse; thi Vandflommen gik over 100 Alen
høiere op end forvænligt stod, og bragte Strædes Kirke gaa-
nde aflav, som at den siden maatte rives ned, og fløtter hoi-
ere op, men tog og saa et par større Fogter ind af sine Stæ-
der og sadte dem lige ind paa Kirkegaard, skjøttede store
Sten bort af Stræden og brugte end der op igjennem, jeg Raste-
de endog forvænkere og under mere, som havde længe ligger
skjøtt paa Sidenes Bred, op paa Lundet. I disse forliger
Omstrædighed maatte Folket nedde sig, paa hvad Maade
de bedst kunde, nogle ved at svømme paa Brøder og Tømmer-
stokke, andre paa andre Maader; men 17 Maanedes maatte
de gøtte Livet til. - Den ved Fjeldskredet blottet Del
af Fjeldsiden, er paa nogle Steder mere indhengende oven-
til end nedat, og for uol end nu ganske bar og steil ind; men
vi ser dog intet tydeligt Spor til den ommeldte store For-
ændring, som at de, der ikke for ind vidste noget derom,

neppu skulle lagge Mærke der til, eller Rind's figer, pæu
hæud Red, Forandringen egentligen over skedd. End nu
mindre foræmmer noget til den indbrættede og pæu Fjorden
Rind nedfjænkede Del af Hølet; thi den Fjorden Dybhed
pæu dette Red, efter Fiskernes Beretning, skal strøkke sig
end nu til næste hundrede Tusend Vund, pæu Rummen der
af flutte^{cat} hvor stort og fast det nedfuldne Bjergstykke
end var, pæu Rind's ind sig i yder Søbunden noget Røn.
Delig forhøiet. Men ikke der mindre her man sig over
Ret, at de pæu Fiske, som altid pleier at opholde sig
pæu hæv Rind's i Søen, fanger nu her i den end til forn,
og at der imod Tangsten og Aveter, som før gik for sig
pæu dette Red, er nu noget forløbet, i den end af den
Kursen, at en eller flere af de pæu Rind's Aveter "Holds"
(det er Springkilder i Søbunden) er bleve tilstoppede,
eller led skedd af den pæu Søbunden nedfuldne Bjerg-
klump. - De vilke heftige Bevægelser, hiet Holdskred, for-
årsagede i den Fjorden, Rummen og pæu den sig en
Tid om, man man hører, som fund fordygt fortæller, at
pæu langt fra Red, som ind til belsette i Foskang, var
3 Mils Vid, gik 3te Styrtstjær 15' eller pæu om det
almindelige Alodmaal, hvorved Rind's og Søbunden
her sig betydelig skedd. - Strændens Kirke bleve senere
gjennemført af nyt, pæu den olden Tømt.

Omtrondt 1/2 Fjording vesten for "Rø", Kirke i Nørjel
Frøstegjelds Romdub, ligger Gaarden Tjolden, som er bleven
neonkündig af den Fjeldregels, som skredt den 17de 6, i Marts
Nævnend, norden Søndagsaften for Tustelauer Kl. 8, omtrondt,
Der et stort Stykke af den norliggende Fjeld, Tjoldsfjeldet
Ruldt, faldt ned i Søen, og derud foruafgik en stor Over-
frømmelse. Faldet skede i længt fra bemeldte Gaard, dog ves-
ten for samme, hvor Tjolden var af den Beskaffenhed, som den
övrigt paa begge Sider tilstodden Bjergstrækning, nemlig:
bestaaende af en Hov sammenlygende Stene, Jern og Jern,
Kvædet og Leer, hvilket alt ligger omhinanden, paa en mod
Søen nedhængende Fjeldside, der er overgroet med Nær, Birk
Olier eller Elle, og for Høvsfældet, og som paa det Sted, hvor
Faldet skede, er der stædere end paa de omliggende Steder, der
er en bættelse, end at man bekvæmmelig kan komme op til
den øverste Bredt af Fjeldsiden, hvorhen fra Søen af, Faldets
Høved skulde være 1/2 Mil omtrondt, men Bredden af Faldet
dermed kun 1/2 Mil. - Bemeldte Fald rakte lige op til
den øverste Fjeldkam af Bjergsiden, hvor en stor flod medans-
nedlig eller Retstrækning leev, paa hvilken Gaarden Tjoldens Dele
er, i alle sinde dens Høst, men ogsaa dens Poter, og der-
for her er der en Del Poterhøst staaende, hvilket ved Faldet, blev
for største Dele bortrevet. Man fortæller, at her over paa
Tjolden skede sigle der var bemærket en Sprøstør Jord, som
som uerlig lillag, og at for end Faldet skede, regnedes det be-

stændigt i 8 Dage og Nætter efter hinanden. Vindene var der,
vid underjordiske Rønder, ved et bortskjelle efter heeendda den Sund,
Meild og Ler, pæu hvilkede der sammendrygede Stene hvile,
have foreværsaget Fuldt, der skedd med en nortea irolig
Heestighed, hvorid den hele Fjord, som fra det inderte af
Eidsvaagen, til det yderste, er $2\frac{3}{4}$ Meil eller 3 Norske Meil
lang, og hvor Fuldt skedd, omtront $\frac{1}{2}$ Meil bred, bleef fast
i den heftigste Brøggelp. Fjorden skal i Almindelighed være
100 Favne dyb, pæu mange Steder er Brødd af fjende, og inden
for det Sted, hvor Fuldt skedd, et Dyb af 60 Favne i en
Dag blev den store og dybe Fjord derud, som oprør fra Bunden
af, at Læen, i den nortea Dage derefter, som id som det tykkere
ste Lervand. Læen skal pæu fine Steder være indet 5te Kvart
høidi Været, over den forvanlige Vandstand; det horker i alle
de Jordkropper af Klipperne, med pæu stæende Tæder, lange
Brændkænter pæu begge Sider af Lænfjorden og Eidsfjorden,
tilnægle Favner Høidi, men bortog og pæu en en Me ongle Fav-
svier, Brænde og Høisi, end og pæu den som slod pæu Pak-
ker og høide Steder, herover 200 Kvæd fra Strandbredden.
Adskillige slags Fiske, som hold sig pæu Bunden i Fjorden,
sæu som Langer, Cræiter, Helleflyndner og Torst, fandtes
opkastet 100 a 200 Kvæd høit op pæu Landet, og pæu
Quæden Sundet, beliggende nortea lige for Fuldt, pæu hin

Siden af Jorden, blev Sild Rasted ind gennem Vinduerne
paa Væningehuset, endskönt det stod 200 Skid fra
Luen, paa et temmeligt høit beliggende Sted, og Jorden er der en
halv Mil bred. Udenfor Landet, hvor Sild Rasted, blev en
Jagt eller en Storbau, en Romfeiler, for en Anker, hvilken
blev faa funder Ræst, at ikke det mindste der af blev tilbage, men
til de 100 varinger af Solken, som førte den, ombord. Paa
Stranden ved Nøys Portegard, som ligger 2 Mil fra Sildet,
blev af Luen en stor Sten af Rasted, paa stor som et lidet
Høier, og Trostens (Hr. Lorenz Schniller) Tændebod, et
temmeligt stort og høit Høier, der stod paa Stolper, blev
oploftet fra sin Tomt og Rasted 150 Skid høiere op paa
Landet. - Endvid paa Ved Portegard, 2 1/2 Mil fra Sildet,
gik Luen 20 Skid høiere op paa Landet, end det sædvanlig høit
Sted, og der var et Jord, og op Rasted en Høi Luen, Tung
og Skid; og ved den Gaard Formændens, som ligger 4 Mil fra
Sildet, var ogsaa Springfloden ualmindelig stor. -
Foruden den Raad som ved dette Tidraab og Oarspømmelse
skedd paa Høier, Naader, Jord og Mark, maatte ogsaa
32 Mennesker gaae Luet til, medens 2 blev der paa en be-
spæderlig Maade redde. - Ved Fornemmelsen af den heftige Gjæl-
te som Bjergsildet forarsagede, grebe de alle den Høst ud kol-
de fra først i Væningehuset, hvori de vare paa den første Ø-
stjævnning, som Sildet forarsagede i Jorden, blev Høiet

eller Stien, tilligemed dem, bortförd og Karlst bort pæu
Stien; men de bleve ved den endaa, Kort efter pæufulgende St.
skærsning, Kortet op pæu Landet igjen; her grebe de gjommom
Vinduerne eller Dørenes pæu Stien, fæu i nogle hooftauende
Bjærte; ved dem der pæuholdt de sig fæu, da de 3de St. styrt
ning Kom, og hvoraa Stien pæu vilt blek Kestet ud pæu Læu,
og o mere fæu det, og pæu da Maad med de de Livet.

I Tjorden, udeaf hvor Tjeldet skedd, Kan man ikke mork
det allermindste til et Djebel leuomindt end det uer tilforn,
hvæltet man uer belskreuer Tjorden uer dæuvarlige Djebelhed, og i
Tjeldsiden, hvorfra Tjeldet skedd, leuom man uer, et i
Kæu fæu, ved den tilforn hær uer lige nedgæuende H. oldning
(Bakke), her der nu i Mitten pæu et stor affæu, el-
ker en giuor Flotte. Tjeldet hele Mærkning er nu
etter beuget med Stav, fæu et man uer den Anværing,
er Kan blæu Sted uer.

Historiske Optæueller.

Odnes. Inuere famlede Folketæu forste Samling Dag
199, ved et om tale John Jæuents Optæuinder Veubæu-
thæuget for Dale Kæu uer i østre Søudmord, ¹⁵⁹⁹ Se, og her om
L: Deuere Bæu fæu forste Samling Dag 69, var jeg noræu, et
beliue, et belæu det Odnes var noget Sted uer pæu Søud-
møu, hvor hær Veubæu thæuget holdt det en giuor et 1599.
Senere hær jeg uer fletting uer sigelfer i den om talte

Eger, samt ved Samtale, om den Sag, med Almuen i Norden
hans Herred, hvor Redeligheden og Retsmeetheden, er jeg nu
kommer til den Overbevisning, at de Gamle Ord mere siger
paa den sidste Side af Nordensjorden, et godt Sted i enderfor
Gaardens Rellinge, hvor en Vig, Orvigen Kulet, (hvor ogsaa
Møllebrug er indrettet i den nedre Ende) der saavel et
promt og godt Skov, og dette Skov mere efter al Sundheds
som det omhyggelige Ord. Oppe paa Hulsen af dette Skov,
indledes sig en flod, (jorden, grov og Vold), stor nok til, at
den thing sigende Almue her kunne faa Plads, der bliver Møn-
stringer (i Ueberthing) holdes, som forvaltet, under Guds
frie Himmel. I bemeldte Gaard kaldes Odvig, giver ogsaa
bekendt Landingssted for Bønder, saa at alle er tilstede,
for almues Formodning er rigtig. —

At den, paa bemeldte Ueberthing, fingenende Sager, ses-
sion Peterse, John samt lagde sig under Hørens Hænder, skulde
i ifølge L. Bøunders Mening, have været Sager om Guds gods, men
der jeg ingenting ved, derimod har jeg fundet dem noot i gamle
Skendbrev, som Kongens Sager og Rathsager om Landmænd,
og i Egenkab af Landmænd, men det især fulde og gode Ord,
at her holdes Ueberthing, med Almuen i Landmænd. —

Ommeus, er en Gaard, beliggende oppe i Vuldalen, i bemeldte
Nordens Herred. Nuvel Ommeus, skal for i Tiden have
helt Bønder, der der igennem Dage leev et Forstøvet der oppe i
Dalen, saaledes at Gaarden leev ved den vore Os, af Vandet,

hvor Elver, der gjennemstrømmet Daler, gik ind i Vaadet.
Men for endnu tydelige synbarer Noorder efter, hvor høit
Vandløbet der sig hus stævet, iagtet, at Torættens er
den skjønneste Dalbund. At Tiden, naar sine Delfj
brød ind, men siger høit op i heder skabets Tid, beviser ogsaa
der op, at paa Gaarden Bimark, neden for Niggelien, findes
en lev Forhöining, som Grændvold efter en Gravhøi, og det der
hos stævet er 4 Alen høit Bættetæst.

Hon. Otto Tinde Astrup, naar som bekendt, en Søn af Hr.
Niolus Astrup, fød i Søndmøre paa Aar 17 til 17

Hon. O. T. Astrup naar 17 til Nordalen i Søndmøre, i en lang
Rokke af Aar, og blev her Aar 17 4, gift med Høtte Lemm
als Datter Tinde, som da var Enke efter Thorsten Hol, Trost
til bemeldte Nordalen i Søndmøre, og efter hendes Død, blev her
atter gift med en Margrethe Holtermann. Hon. Otto Tinde d.

20 Aar 17 8 inden Børn, og hans Enke, M: Holtermann

døde Aar 17 8 9, og da hun havde henfaldet i uskiftet Bø,
delles dette nu efter hendes Død, mellem hendes og hendes ydø.

De Abands Arvinger, som er hvo sin Hulvedel. - Saa Hr.

Otto Tinde Astrup Tid, paa følgende Arv, nemlig:

1. Den Afvødes Broder Hon. Nils Astrup Trost til Gorskung i
i Søndmøre.
2. Broderen Herr Christian Astrup, leuend paa Gaarden
Aarstad ved Bergen.
3. Broderen J. Tinde Astrup, iustitiær i Søndmøre

4. Carl Fredrick Astrup boede i Helsingør, var død 1789, og havde
 kun en søn Niels, var ugsaa en Bredet til den selv.
5. Hans Astrup, ugsaa en Bredet, Capellan til Ous, død, og efter
 lod sig 3 Døttre, Maria, Anne og David Jens
6. Datteren Catharina Astrup, gift med Joes Lehneger Sornskri
 var i Sønderborg, død og efterlod sig Datteren Gertrud Hermann
 gift med Holm og Johan Krüppelia i Bergen, død, og efter
 lod sig Datteren Else Krüppelia
- (7. Datteren der siidspruge Johan Astrup var død 1789) død, og gift
 Margrethe Hollermans sønner var følgende:
 1. Hovedet Bredet Henrik Holtermann, boende i Høbenhavn
 ved Bergen.
 2. Datteren Henrik Holtermann boende i Bergen.
 3. Hans Holtermann Handelsbøyer i Sønderborg.
 4. En Bredet hvis Navn ikke kjendes, død, og efterlod sig en Døt-
 ter Bollethens forbo i Høbenhavn, og gift med en Holm i
 Bergen.
 5. Datteren Kersten Holtermann, død, og efter lod sig 3 Døttre,
 hvis Navn ikke kjendes.
 6. Datteren David Holtermann, boede i Bergen, død, og efter
 lod sig en Datter, gift med Ole Anér, Post til Lehneger
 7. Datteren Elisabet Holtermann gift med en Holm i
 itstedes vester sogn i Norge.
 8. Elisabet Martha Holtermann, gift med Johan Lippel,
 Postmester i Bergen, og gift
 med Ole Henrikson Niels var Ingeprøst til Byner

pr. Thronstjern, fraa Aar 1664 til 1701. Hans Fødsel
gik i Aar 29 Aar, Aar 1664, kongeriget Kongeriget Sør-
fide i Byens Kirke. Han skal have indmærket sig ved
Fromhed og Gudsbed, som uer han en Fader til Sester Sidor
Ström, Sogneproest til Borgund fraa Aar 1721 til 1741, og
en Beskues til den bekjendte Naturhistoriker og Topograf,
Her. Hans Ström. Olaf Ström gift sig Aar 1665, med
Enken efter de 2 forgaende Proester til Byens, nemlig Dorthe-
e Danielsdatter, der Aar 1644 blev gift med Her. Jens Sogne-
proest til Byens og efter hans Død, Aar 1651, gift med
Her. Mikkel Anderson, Sogneproest sammesteds, og endelig med
Olaf Ström, som dog blev Enken uad 11 Uger efter Brl.
Løbet, og Olaf Ström Aar 1667, med en Meener
Herdul, en Troste Datter fraa Skjerve, med ham hun fik
13 Børn, 10 Sønner og 3 Døttre, og blandt Sønnerne var
som vænfor os sagt, Her. Sidor Ström.

Næst Her. N. J. From, i sin Beskrivelse over Aars
Træstegjeld paa Nordmør, siger, at Meener, en Datter
af Sogneproesta til Aars Sidor Mævicus, var gift med Her.
Sidor Ström Sogneproest til 30 Menighed i Romdøl,
paa vel jernvilen Ralske Aars Beretning i Trivl, inden for sin
Aar, at Her. Sidor Ström var 3 Gange gift. Han kom til
Borgund som Sogneproest, efter at have været Kapellan til
berømt 30 Menighed, og uer han, efter at være kommen
til Borgund, først gift med Elisabet Møller, en Dat.

led af Andrew Hunsper Aliller, Tugue i Sundmön, og
fjæde med Genild Sijfne Hagvåg, som vort levede ham udsæll:
ge des.

Arild Keere. I mine ied giorte Borgens Historier, 1te og
2de Udgave, hær jeg i Rorte Ordlag omtalt, at Aar 1496,
blev Arildsmænd og Regermænd Arild Keere ihjællslagen
af Bønderne, i en i Thinget i Borggård. v. p. I enes er jeg
kommen til den Oplysning, at bemeldte Arild Keere, der
pæer den omhandlede Tid, var Sjæfmand pæer Sundmön, og
at hær tilleges der en stor Besæger, Bønderflæue og Slægt,
uend som toster Kænde, et fænt Tidstykke til Bønde-
flæuenen Bullæser Kærre pæer Nordmön, og Erik Aliller
i Nænde, og som Folge her af, Ræmme i for toster den fænd-
mørke Almie den, at den Herme gæve og du gav sig Luft,
ved gæve Leilighed, næes som hær uer tilføjet, at de Over-
ordnede Besæger og VilKærlighed over gæve alle Gæve-
Lægt. Men i hær leonet og fæve mange gævede Klæger over
denne Tyræn, pæer den fændmørke Almie, som mæer hær uer
hær pæer VilKærligheder, du hær uer den Sjæfmand, fæer i
det Uag den færgeligste Sændhed, at hær vilKærligste Ford hær
pæer Sundmön Kænde ingen Gæve. Al den uer Tid-
mælt, i den Thinget i Borggård, mæer hær uer hær belig-
delig, som gæve uer uer af, at i Sundmön over den Nord-
den som uer skællig i Gævet, omtales uer uer, og fæer
Arild Keeres I en uer den Gæve hær doble, og at

mange andre af hans Lænde, blev mere og mindre færdige
Aar. Som Tilleg til Oplegnelsen om Aar nordens
fjelds i Norge. Kun Tolgen medtages:

Den samtidige Lægnest til Opdal, Hon. Morten
Norsfor, fortæller: at Aar 1591, var der i Norge, forde-
les nordafjelds, færdige Hvinger og derpaa følgende Aar
1601, at der mellem Throashjem og Dovrefjeld Ræn røg af
3 Korslæn, hvorfor det Aar blev kaldt det store for Aar,
Aar 1601, var en stor Dyrtes og stor Hvinger i Norge. Da
1 Skippe Røg Korslæn 4 Rjerd, Allene i Opdal, da
det Aar af Hvinger 80 Mennesker

I Sivert Aarflot Landvold for Aar 1812 N° 9 og 10,
hedder det: at Aar 1695, blev et stort Aar, thi Natten
til 2d Aegst fra's Kornet over alle nordafjelds og til dels søn-
drafjelds. Hvad som der Nat ikke fra's best, öchlagdes Natten
at til den 4, 5de og 6de September. Været var om Hörterne heved
og stormende, hvilket voldte mange Skade tilfjæs, og af det blev
derude Kornet Menge Bleset og døde

Da Søndmørs meette man sig til Rjefjelke for at Rjölde
Lod Korn, og fattede sig for sig i Søndm. Og ved men,
ellers, at alle Korn i Søndmørs Dale, blev af det Rjefjeld.
Kaldte sig Opriendelse. Sagtel, at der side senere Aar, har
steant i Tare for al yværd, er det dagpæne nogle Aar ble-
vet i Behold, og derfra igjort vedbrød. Efter Aarene

1740—1742, var i Valdens Trostgjeld Gaarden. Piden den eneste
hvor det Røffilliske Korn ender var tilbage, men dog blev udbredt
tes det igjen i Copen. Aaret 1695, blev kaldet det store Frostaar.
Heri Alderdom. Endskjönt det der næstfor tiden i vor
Land giver fjolden meget Mærkeligt oplever. Heindred uoverskueligt
er her med dog fra Fortiden Exempler paa et Folk, icke alle
har levet 100 Aar, men tillige ogsaa har haft sin Fortlig-
hed, næsten til sit Livs end, og om nogle faa Aar Mennesker
skal jeg tillad mig at drølle med et Par Ord.

Her Johannes Rønne fortæller i sin Beskrivelse over Norge
Pag 126, "Her: Stenwin Cuning, Biskop i Stavanger, fra
Aar 1427 til 1445, skal have opnaaet en Alder af 240 Aar."
Andreas Rulker, som var Rensmand i Thronhjem i
70 Aar, døde i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede, 120 Aar
gammel. J. Meiljovs Presbyterologi Pag 34. Her:
Johannes Rønne fortæller ogsaa i uanfærdige Værk, Pag 194,
om en Trost i Huldveien i Thronhjem "Hjert, ved
Navn Her. Meiljov, som levede omkring Aar 1535, og
han døde 150 Aar gammel, og at han var blinde 30 Aar.
Hans Afsen, som optog allerførst Røraus Robberværk,
døde Aar 1683, 116 Aar gammel. Albid gammel Lisebet =
Trosten Pag 34. "Folger Vieldes, et Hændigt Tidens
de fra 1722 Pag 35, skal der ved Stavanger det novent Aar,
som døde i Bonden ved Navn Lisbet Vieldes, i sin
Alder 137 Aar, efter levede sin Mænd 110 Aar gammel."

fulge sidstnævnte Kildeskrift beretter ogsaa, at Aar 1723
died Anna Saliger, en Bondskone i Nornen i Thronthjems
Kjøb. 112. Aar gammel, som døde Aar 1729, 90. Aar i Røn-
dals (Röndals) Lagen en Honn 127. Aar gammel, og som gif-
tede sig først i Aar 66. Aar, og blev i Agetid i 55. Aar,
og levde siden som enke i 6. Aar. Den bekjendte Christen
Jenssen Drækerberg, som var født i Brekheren Aar 1626
died i Aarhær Aar 1742, i Aar 146. Aar. Han blev
i det mindste 3 danske Konger i Krigsarmen i Sverige. —
Der blev udsat 86. Aar gammel, som blev i Christianeer i
Trosten med T. Torvastad, som da var Lægen, for sig
Drækerberg i Aarhær og sig for Torvastad, og som
hans et Aar og fire Maaned, men Drækerberg var Aarhær i
af Aarhær og blev ham, og kom til den over et Aar. (Kjøbtes
Beskrivelse over Aarhær Doms Kirke S. 88.)

J. Jørgensen havde paa Gården Hønsene, omkring Aar 1724
et Agetid, hvoraf blev den, Hans Hønsen, som døde
Aar 97. Aar, og blev i Aarhær i 101, og havde den
levet i Agetid i 70. Aar, og blev i Aarhær i 70. Aar.
døde. Aar 1727, died Gårdmand John Pedersen Liden i
Grosby paa Søndmør 102. Aar gammel. Aar 1735, died en
Høns i Aarhær, arbejdede ved Egelund. For Aar 119. Aar gam-
mel. Der blev udsat 102. Aar gammel indgik han 2. Gang Agetid
og blev i Aarhær og blev tilføjet paa Egelund til Drækerberg, en Vie

20. Aar. — Aar 1705; begynde Bondemænd i Christianie
Købt, Knud Knudsen, i sit 31. Aar, Liernaul med sin af-
viges Hustruens Jørgen, Sagen Tøllersdatter, i 39 Aar gammel,
hvorfra de begge fik Børndom, men flyttede til Njords, og
skjældes sig i Skoven i 30 Aar, og levede af Jagt og Fiske, ind-
til Hustruen var 70 Aar, og Manden 111 Aar gammel, og havde
de sig selv bleve store, hvis ikke Døden, som Manden med-
tesig hos, for et beljænt med den hellige Nidore, bragte
disse arme Mænd i Forsvunden Bonden, og nyf Tongel,
de Manden følede ikke oplevede den Kongelige Torden, men
Avinde stod uoverbevis Kiste.

Aar 1733, den Kong Christian 6de og Dronning Sophie besøgte
Norge, og lodende sine Andelskuld hos den bekjendte
P. Holjörnson, for uanstaltet sine i sin Hustru
Tetter, et Jubel = Brüllup, for et fornøit sine Jørgen. Til
den Ende, blev 4 Tus gamle Børndfulle indkaldte fra
den normale Ameg, og ingen af disse Olystfulle skulde være
indes Hundrede Aar gamle. Deres Navn var: Ole
Tornsen Solagsten, som siden levede 8 Aar og hans Hustru
Helge som levede 10 Aar efter. Jens Gier, som der efter levede
6 Aar med sin Hustru Sagen som levede 7 Aar
der efter. Ole Bessel og med sin Hustru, og Hans Thor-
lakson som der efter levede i 10 Aar med sin Hustru Jørgen
Galen, som ogsaa levede 10 Aar der efter. Disse 8de Aar.

fulk, hvor 100 stue gamle, gjorde sig da lystige og glade paa
dette deres Jubel-Bryllup, da seer man **T**ronen Brudekronen,
for paa deres Hoveder for det kongelige Herkule, og sit de
en god Brudegave hvor, ved deres Hjemme.

Aar 1716, da Suediske hær gjort Indfald i Norge,
og General Litzow ved de norske Prospertingen Besatte
for, havde afgivet en stor Del af sit Folk, og havde just
sig ved en Tid, for at oppbevare den formenten Højden fra
Danneværk, som gamle grækerne Bønder fra de nor-
ske Bygder, tilkom og tillod sig paa egne Ledværlinger, at
ville møde Sueder. - Saleder kom der paa en Dag en
Trop af 300 modige Karle, fra Tellemarken, fældte af
Lyst og Mod til at binde en mod Sueder, hvor de havde
3 Ugers Niste i sine Ransker, og derhos en ristet Bødder,
sigende: "God Dag Sueder, vi hørte du hær pleet frem
med Gester, som du vil skille os. Hør du lyst
at bryge os, du sig hvor vi skulle gjöre, saa skal
du se vi ere Mand." Derp Tallet vandre, som blev
da Kommandant af Capiteine Cavichon i Slaget paa
Kragstovet, var det som tillige sig de Sueder med 200
Mands Forles, idet det der af Tillebønden forunder en
eneste Mand.

Det er i sin gode og fæle Ordre, naar man ihukommer,

og ophlevares til den Rommerske Efterfogt, Censureringer om
Lorsidens Meind, dens Livetid v. p. v.; der har gjort sig
forjætt af en og anden nyttig Oppfindelse, som har haft Væsen
regneligt gode følger for Efterfogten, hvor enten Torb. v. v.
ijulid Fiskeri eller Fiskens Fiskerieringsområde, fordyrking
eller anden Industri = Frembringelse. Særlig har en
Wilhelm Benckson fra Brauband i Sydskland, Area af
adrene den Første som fandt puen ud nedfulde Fildes i
Ker eller Funder, som man for ham Tid (han døde stad 1474)
is vidste at ophlevare den puen under Meand, end at rige og
sore den. Til denne Meands Censurering, blev hans Gravsted,
opført af Keiser Carl den 9de og hems Droning Marie, hvor
den stad 1536, spiste hvor fra Regesild, idet de ved den sam-
me Saledning lod bekræfte opførelset Mindermærke puen hans
Grav. Omkring stad 1652, levede en Thomas Lengved
som Gaardbruger og Fisker, puen Gaarden Lengved puen i Storm-
ica i Rindmør, bekjendt som Oppfinder af den rige Fiske-
plads "Doregea", i den ^{for} Rindmør Kert. Ved stad 1685
var det, at Landsbørgen Oleav Nilser, levede puen Gaard-
den Leninge pr. tabelind, opfordt at bruge Eura af fage Fomd i
Fomd stad 1844, opførtes et Mindemærke puen hans Fomd
Leninge, til Censurering om Meandens Forjættelse, for Efter-
fogten, med en Bekræftning af 35 Ld. 118 Milling.

Aar 1742. Jode ex Bondemund puen Gaardia Moalnos puen
Vigraed i Bondmone, ud Naon Rasmus Arsson. Han
skub huen vort den Fiste som fardt puen af fange Torst
med Liner, og du huen derud fahnde stor Moal, fild huen
menge Eftersolger, ude at nager af dorp has podat Moaluden
med næst Meidermorte. Aar 1746. uer det, at en Gaardbrø
ger, Healoostrømmen i Naiv Sagn of fardt den Moaluden, ud
fange Torst med Rik, i hvilket Rik huen ferer fild mange
Eftersolger. Ved Aar 1743, uer det, at en i Christian
fiad lofsud Englomund, Nihman og Jon Ramsey of
fardt Moaluden ud tilvorte Klippid. For den Tid, vidste
man ei at tilvorte og fbeuen Fiske puen under Moaluden, end
dels at born den flodstet eller vund, dels at nedfalle den i
Tønder eller Hø. Hved Arminde fortjente vel i Jon
Rumpej for Indførelse af Klippid. Tilvortningen puen
Vestlandet af vort Land. Andre som har gjort sig fortjent
at erindre for meddel indførte forbedringer i vort Industri
gren, her puen Vestlandet. Her noones: 1. Troend Peter Nij
mans Hustru, Arne Meidermone, i Borgend, som ved Aar
1690, uer den første som indførte den Rik, ud pindt Pæen
puen Hjulvold (Opstandsvold) i vort huen puen Bondmone, for
den Tid, puen huen med Haandvold (Haandspold). Næst
ferer, nemlig Aar 1716. Rom en Sænske ud Naon Jern, hidtil
Naiv Sagn at ha puen en liden Gaardpart under Gaarden Torst
Hoen uer Væer af Haandvold, og indførte huen den nu brugelige
Væerstole, isæder for de gamle fæu kultre "Opstøjonge".

Molde. Som bekjendt, her Hr: Ole Christiaan Bull
forhever ved Laged over Romsdal, skrevet en Beskrivelse over
Molde. By i Romsdal, der er indtrent Dybbildgaard for Borgeme,
den 14 Februar 1807, hvor i hen siges Pag 6, "Hoved stes skul
du her faaet sine første Hæise, videt ei; men at Hædet alle
ved stes 1656, ved faaet stort beleggjet af dens Indveenerne
sigte, og om siden fik Tillædel, til at opføre sig en ^u nye Hæi-
Ri." v. p. v. Som Tillæg til bemeldte Sotning, Reen jeg med dele, at
Bevis for, at Molde By, ved Romsdal til et temmelig bym og sig
vedsende nogle og tyve stes tidligere. stes 1632 her Bønderne
i Romsdalen Klegjet over det overhevedstegede Glesperi,
som det vordt i Molde, af Borgeme og andre, til stes. Skede
for Almæen, der foregæet." Norges Cancellor Hr. Lem Bjelle,
til hvem Klegjet ved indfontl. befules, at dette Omde skal
bleve af Raffet, og ved Romsdals Nære Rospis Røer. —
Tvoigt indges Bønderne i Romsdal, ved den Tid (1632) og
faaet sterke Klager over Hædelborgeme i Molde, der vilde
hindre dem fra, at Rjibe til hær behov af de Trommede som end
Rommert til Romsdalen.

stes 1656, den 2 Junii, ved det, som bemeldt, at 6 Hædelborgeme
i Molde nemlig: Odin Aeggaard, Rasmus Morterfon, Ole Tidofon
Længe Nilsen, Henrik Jensen, Hans Rasmussen, pæu egne
og de øvrige Indveeneres Begjær i Molde, indges Ansøgning til Biskopp
Crist. Brævall i Throndhjem, om at faa sig opført en egen Kirke
i Molde, v. p. v. af de oven benævnte Hædelborgeme i

Helede, med en jeg marker mig Hr. Leijer Nilsen, der døde den
1661. og blev begravet i Klostet, paa den vestre Side af Alldenet i Holm
Kirke, med en for en Tule paa Væggen, hvor paa hans Totipot er me-
let. Han var en Fader til den Margrethe Leijersdatter, som var gift
med Lars Olsen Alsbeth, Stamfader til den senere betydelige
Familie Alsbeth. Ifølge indskriften paa den store Høj-
lystkrone i Gudske Kirke, var denne Krone skænket til
Kirken af Bispe Egeloff den 1686.-

Helseth, fordim Helgeseth, er en betydelig Gaard i Gylte
Lugn i Rosendal. Ifølge et gammelt Familienegn, skal der paa her-
med til Gaard i gamle Dage have været rig og fornemme Folk.

Den Ligesten af hvid Marmor, som ligger paa Gylte Kirke-
gaard, med Grav af Indskrift i Kanten rundt om Stenen, fra
det 15de Aarhundrede, skal ligge paa Graven til en Afstid, fra
denne Gaard. Stenen har jeg om talt. Fortids mindes for Kabet
Aarsberetning for 1869, Sag 155. Den berømte Gaard Helseth
var ogsaa den Erik Olsen Helseth, som den 1721. af Trosten
til Ved Hr. Thomas von Vesten, blev sendt til Overholdelse,
for der at predike for de omreisende Tjener.

Den 1774, den 18 September blev Alrens Kirke indviet af Hr.
Abraham Hejers Trost til Bølev. Han var Tule, her holdt i
den Anledning, et trykt i Thron Tidning samme Aar, og er den 21 Side
i 800.-

Hervad, er en Gaard paa Hurvæn i nærheden af Alrens Trostegjeld,
er en af de største og mest ^{nye} gamle Gaarde paa den berømte Hurvæn,

Denne fik Hert Koen uantege, ud Gien er opkaldt efter dens Guord.
Og alle indse sine Oldtiden som liltnek sig in Opnorck som
hed, indse med Besjg sine Hurnos og sine Kuleguardia Højs,
og optagne i bemeldte Nordenskrivning for 1846, Aug 155. Her vil
jeg med et Par Ord om tale en meget yngre Fortidslevning sine be-
mældte Guord Hurnos. Omtront 300 Alen i Nord for Guordens
Højs, er en af Naturens Smaa Rjodelig Forhøining, som af Guord.
dens Beboer kaldes "Korsheugen", med det lillog i Tagnet, at det
sine bemeldte Højs, i de Katholiske Tider, stod et Tro Kors op-
reist, hvorud Gien Indlyggere til bestemte Tider samledes til
Bønhold, for end nogen Kirke blev, i nogen Afstand herfra, op-
ført. Omtront Midveis mellem Guorden Hurnos og den sine
fjendte Side af Gien, beliggende Guord Møkkelost (det store Bosted)
sine hines Pindmire til, er en af de so dvanlige hvide Tjørns, som
kaldes af Almuen "Korsvannet", med det Tegn, at naar man i de
gamle Tjærns medens at det omstulte Kors stod sine Korsheugen
ved Hurnos, og man fjendte sine Rom op sine Hvide af som
"Rommen" Rindemuen so Krost lorte sine Hurnos, og muette
"Den ikke sine videre for end i hvid Besjgning muette feld sine
Kros og Krost sig, og skal den Rommen, notop der af, hve
sine fik navn "Korsvannet".
Som lilt Rjodt, blev der sine her i Tiden, opført et lilt
Kapel sine Hurnos, til Bekvommelighed for dens Beboer,
ieden at jeg her fjendte angivet, naar Kapellet blev opført, -
Rind er der al Tjærnslykkelig for, at det sine vore opført en

nem Tid for Reformationens Indførelse, derimod efter den Tid,
hvor de Refuelitioner hovedsagelig de fleste Kirker og Capeller i vor
Land, er bleven opførte. - Ogsaa dette Capel blev nedlagt i
Aaret 1812, der Landets Kirke blev Luthersk. -

Christiansfjend. Som bekjendt, naar det den svenske Som-
skriverpenn Nordman Hr. Lars Leenge, som Aaret 1742, tilfod-
te Kong Christian den 6te tvende Tegninger som Forslag til Vaen-
nefeid for bemeldte Christiansfjend, og som af Kongen blev upru-
vent fra Christiansborg i Köpenhavn d. 1. Februar 1743.

Menige af vorre Historikere have fundet sig befriet, til at ind-
lede sig for det mindre særskilde disse Emblemer, Endlilledens
forstiller, nemlig: en hui Klippe, hvor ind over gees en Tofte og
hvor der er gees i Sien, springer der en Mængde Lag forejones op ad
den spredende Tofte. Paa Hr. Tolwindspectors Tegn her i
sin Beskrivelse over Christiansfjend Tegn 9, indtæller sig om det
Uperspede idenne Teg, følgende: "Endlilledet i dette Væben,
eller Seil, er fornorsvends Tid ganske upersjend for Christian-
fjend, thi Lufeskeriet er her nu ganske ubetydeligt, og Hens-
delommed Lag, den mindste Næringssæ. Derimod findes her in-
dens Bjern Omkreds ingen indmærket Klippe af fjendelig Hui-
do, og flotiske meget Vandfald, jee Bjern her endog, i tvorn Som-
re Mængdespen Vand." o: p: v: .

Endskjönt jeg ikke her se, at nogen her omtelet meget vid-
re om denne Teg, nemlig hvilket Motiv, der egentlig her be-
regt Forslegstillexen, til at udgø hene Momenten,

trov jeg, at man ikke vil komme denne Sag ind i, end
at antage, at Forslagsstilleren for Selen, her et H.
Fornskriver Lars Lunge, her vorde lige saa udskaet som
Stedet som selv Regieringen selv i Høbenhavn. (Her her de
vordt neppe 2. der udfut her.) og at begge disse Autoriteter her
vordt holdt i Stedets gamle skone Nuvn Tofen eller Lille
Tofen, som af Vedkommende er bleven bort for Tofen
nærlig en Tofen Clo, og hvor der var en Tofen, men den
i alle sin Clo, men den nærmeste og saa gaa ind over en
Klippe, eller var der en Tofen, og hvor en Clo gaa ind i Selen
var det ikke noget stort eller uhyrt, ^{at} og forsøgte at gaa
op ind Tofen, og se under hvor jeg, at den Gælden er løst.
Det er her uindvondigt at se, at Stedet kaldes i mange
gamle Breve Lille-Tofen hvilket Nuvn Fornskriver Hr.
Lars Lunge, som du herde vordt her 1. der saa Stedet, her
antaget, at Nuvnets Stym ubogiv skrev sig fra en Tofen i en
Clo, der gik ind for en Klippe, og at en Mængde Læg forsøgte
at sigte op ind Tofen. -
den 17/88 stode rigtig Skede at Røjstet Orlogskib paa Gaa
Cordela, og blev det under Reparation i den 1. sted i Christiana
fjend. For at fornufts den fornøden Materiel til Skibets
Reparation, og den nødvendige Tid ind til Mandskabet,
700 Mand, herde Stedet en god Fordel. -
Som et ufeilbarligt Exempel paa den nødvendige og levedygtige
lige Regiering selv i Høbenhavn, hvorved den udfjeldt og for-

bedrøvet de Tølliges Kæder, her oppu i Norge i Pleitringes af det
førrege Aars hundrede. Men Tolgeuden gæver, at alle Utlede og Tjette-
bet, samt Tienkoste, tillænde af Biskeris, naar fundarne
Luger skulde indføres og folges i Christningens, naar de behøftede,
med en few stor Consumptionskat, at det few langt nok, i alle
vilde lønne sig at fange sig vilde og end. Bet, og tillænde sig
Biskeris og afhende dem i Bjer; En herlig Tid!

Ved fæulder, at Regeregeren dog al mulig Omhygg for, at betage
de fattige og fulde Børn et Støtte til et upheade der vilde-
vognede Bet, de kunde few frakt, lidning der few der end
Lise til, at der Rige og Formuende skulde few Lov til at
gøtte sig med Lokker Biskeris. Pæulder over "Glers" befri-
de for en funden Afgift. - (Her Ties Beskrivelse over Chri-
stiansfird. S. 109.)

I Reglement til Norske Stiftelser og Gævelbreve S. 934, taar:
Her Thorsen Hevel, der over Visspæster til Nordens Huld free
Aar 1734 til fra Tid 1745; blev idet forstovante Aar 1734
gift med Helena Bugges fird. Tinde, der i alle have de vo-
ret gift med Her Hevel Formuend i Kaldet, men affew
3de Gang gift med hans Eftormuend Her Olle Tinde Astrup,
v. p. v. - Quennoval Notits er i alle ganske rigtig, hvad
enten Forfatternes Kilder (Huttungs Fortshistorie) her
vordt i few vilde, eller at Tiden hidrører af andre Aarsager,
er i alle godt sat vide, nok er det, at følge de mig forlig-

gænde gæstlige Kisteprotokoller, gives en anden Oplysning i denne
Sag. Folge derp, som jeg tror, se i den Kiste, hedde Hr. Thorsten
Hoel Enke Mette Samuelsdatter, og som jeg tror var hendes Datter
af Sørensenes Trost til Nordalen, Samuel Bonde. Med bemeldte
Mette Samuelsdatter, havde Hr. Thorsten Hoel bare et Barn, nemlig
Datteren Pjefilie Petronille, der blev gift med Hr. Peder Andre-
as Ravn, Capellan til Harkum, men var Enke den 1794. og
havde 4 Børn. Mette Samuelsdatter blev efter gift den
1744. med Hr. Otto Jønsen Astrup, ligeledes Trost til Nord-
dalen, men døde den 1766, og Hr. Otto J. Astrup efter gift
den 1768. med en Magrette Holtermann, en Pjefilie til Havn-
delstøyer i Borgensgaard Havn Holtermann, og døde hendes Arent
1789, uden Børn. Hr. Otto J. Astrup døde for den 1798, uden
at efterlade sig Børn.

Den jeg nedskrev mine "Bidrag til en finsk nord Personalthistorie",
begjæber jeg den Krievsfil Dag 9. Linie 9. med en Pris, at jeg skrev:
Peder Nilsen, og som vidne, isærlig for at der skal staa Pjef-
"Rer Nilsen, der blev ved Tidens gærdens Gærlønde i Gærlønde
Sogn, og der blev ved en Broder til min Fæderes Fæder Johan
Nilsen Hætte født Gærlønde, men det var mig tilladt
at skulle meget videre ved denne Familie.

Bemeldte Pjefker Nilsen blev, som sagt, paa oceanvante
Gærd Gærlønde, hvor han døde den 1769, og var blev gift med
en Anne Rasmussen datter, med hvem han fik følgende Børn:
1. Sonne Nils Pjefker født den 1743, blev paa bemeldte
Gærd Gærlønde, var gift med en Anne Gærlønde og havde de
følgende Børn: 1. Peder Nilsen. Han blev paa Gærd

leende, og var hem gift med en Ragnild Peters datter Gistemo.
med hvem hem fik følgende Børn: 1.³. Nils Peter søn. Han
blev senere forleende, og var hem gift med en Anne Pline Erik.
Datter Gørn, med hvem hem blev sønnen Peter Nilsen gift med
Johanne Thors datter Gistemo, hvorefter hem overtog Gaard forleende,
og Datteren Anne, gift med Lars Ellingsen Nederleende, hvor de
blev. 2.³. Peter Peter søn. Han var gift med en Petrine, hvorefter
nogle år senere blev Peter Rørdals søn Gistemo, og
senere blev en Peder under Gaarden Leende, hem blev Børn. -

3.³. Peder Peter søn. Han var gift med en Pline Peters datter
Gistemo, hvor de blev. Bemærkede Pline Peters datter, var en
Søn af Olav søn Gistemo, der i sin tid var en Pioner af Tveden,
også første Steen Ronge Alexander Pioner og Børn Old. -

4.³. Pline Peters datter. Hun blev først gift med en Knud
Ellingsen Leende, og efter hans Død, med en Jørgen Rasmussen
Kuller, hvor senere Leende, og af disse Børn blev senere
Peter Jørgen søn, der blev senere Leende, og gift med en Sophie Lars-
datter Knud, en Peder til Amund Pns Knud. Hustru
Anne Marie. -

2.². Knud Nilsen Leende. Han blev gift med Concha Marie
Old: Egg, hvor de blev, og havde, og havde Knud og Børn, søn-
nen Nils, der var gift med en Marthe Jørgen, med hvem
hem fik Datteren Concha, gift med en Peter Peder søn Leende,
og blev senere bemærkede Gaard Egg i Gistemo Sø. -

3.². Peder Nilsen forleende. Han var først gift med en Børn,
men da hem senere var fuldbragt, lærte han sin hustru

et hann blev ihjelstagen af en Hest, der blev løst, fæu et hann blev
ijsanfæret i id i Skarven.

4.º. Ragnild Nils Datter Gjerlands. Hun blev gift med Sargeant Thom
Jensen med hvem hann havde 2 Sønner Thorsen fæu Jørgen og Det-
loren hann gift med Lene Gredal i Skive Læn

5.º. Helene Nils Datter. Hun blev gift med Peter Rasmussen fæu
Schult, hvor de havde, og havde 2° Døttre, hvor af den ene Petrine,
hvor fæu Schult og er gift med en Peter Jørgen Nedreald.

2.º. Rasmus Thorsen Gjerlands. Hun blev gift den 17. 51,
blev gift med en Marte Hans Datter fæu Gunder Nedre Gornette
i Skive Læn hvor de havde, og hvor Rasmus død den 18. 24, 48
den gammel, og Marte død den 18. 29, 63 den gammel, efter lu-
dende sig Datteren Anne, der den 18. 21 blev gift med en Carl Mey-
ner Arnesen Gtten Skov, hvor fæu bemeldte Nedre Gornette, hvor
Carl død den 18. 69, 80 den gammel, og Marte død den 18. 66, 64 den
gammel, efterlade sig 4 Sønner, Rasmus, Carl, Nils og Johan.

3.º. Thorsen Thorsen Gjerlands, ^{den 17. 51} Hun blev gift med Gunder
Hjendevig i Skive Læn, og var hann gift med en Borte
Jens Datter, med hvem hann fik 2 Sønner og 1 Datter, af Søn-
nerne var Thorsen død, men hann døde af Vattersot nogle Aar
efter at hann var gift, og hann yngre Broder Jørgen Thorsen blev
gift med sin Broders enke, hvor fæu bemeldte Hjendevig
eidvig, men hann dør, hvidt sig ikke. Hun datter hette Borte,
hann blev gift til Gunder Vibe, men døde og fæu af Vattersot,
inden dør.

4.º. Carl Thorsen Gjerlands. Hun blev gift den 17. 59, og
døde ugift

51. Margrethe Pihlstedts Datter Overlevende. Hver bleo først
 Aar 1762, og bleo hien gift med Casper Pihlstedt Gens Collid
 i Gens Collids Sogn, med hvem hien havde boret et Børn, nem-
 lig: Pinner Pihlstedt Gens Collid. Der efter lod sig følgende Børn:
1. Casper Pihlstedt, bor i Gens Collid, var gift med Anne
 Oldsdatter Gens Collid, med hvem hien har Pinner Pihlstedt, og:
 2. Berthe Marie Pihlstedts Datter gift med Peter Jørgensen Lids
 i Gens Collids Sogn, har flere Børn.
 3. Tjære Pihlstedts Datter gift med Caspers Olsen fra Kordrosk
 i Søndalens Sogn, har flere og flere under Gens Collid, har
 flere Børn.
 4. Anne Pihlstedts Datter gift med Pinner Vegevig, hvor de bor. -

Drømmer. Enn i den Tid jeg liden firdminded Personel
 historie, har jeg omtalt de store Hændelsbørgere, som har boret
 flere Hændelsledet Drømmer i Vædre Sogn; her vil jeg nu
 tydeligere om tale Familien Denholm, hvor af flere Personer
 dels har boret i Drømmer, dels har her været fødte, der jeg nu angik
 de sine Oplysninger, der jeg nu nedskrev hiebt Værk. -

~~Christen~~^{Christen} Antton Denholm, Hændelsbørgere i Drømmer
 var Eier af Drømmer ifølge Kjend af 4de Marts 1767. Han
 var gift med en Junille Marie, og døde hien i Aar 1804, 66
 Aar gammel, efterlod sig følgende Børn:

1. Peter Denholm, som døde gift Aar 1806, 50 Aar gammel
 allene var hien først Aar 1756, og fulgte den sidste af St. Antton
 Denholms Børn.

2. Johan Christopher Dauhholm. Han blev født i Drønner
Aar 1740, døbt i Vester Kirke den 26. Septemb. af samme Aar,
og Konfirmeret den 20. Søndag efter Trinitates Aar 1783, og gift
med sin første Hustru Else Ballethe Gold, Aar 1793, med
hveru han fik følgende Børn, nemlig:

1. Mathies Dauhholm, født Aar 1793, gift Aar 1817, 24 Aar
gammel med Conraa efter Christa Vælle paa Soland. Han fik
fjogendatter Abelsseth, som du var 62 Aar gammel. Mathies
Dauhholm døde af Nævefeber Aar 1820, 27 Aar gammel. Hans
Døds Aar 1838, 32 Aar gammel uden Børn
2. Marie Fredrikke Dauhholm, født Aar 1794, Konfirmeret i
Vester Kirke Aar 1812, gift med Bl. P. Sævier Müller i Bergen,
hvor hun døde Aar 1859, 62 Aar gammel, efterlevende sig flere Børn.
3. Elisabeth Dauhholm, født Aar 1798, Konfirmeret Aar 1812,
gift med en H. Krause i Bergen. Else Gold døde Aar 1799, og
H. Johan Christopher Dauhholm blev 2. Gang gift Aar 1806, d.
26. November, og vilde hjemme i sit eget Huis, med Carlotte Amalie
Smidt, en Datter af Peter Smidt og Hustru Marie Hornum
dab, som havde paa Sobindts i ender Hjørningfjords Prostygers
Solv paa Søndmør. Johan C. Dauhholm døde Aar 1844, 44
Aar gammel, og Carlotte Amalie Smidt, der var født Aar 1782, døbt
i Hjørningfjords Kirke d. 30. Juli samme Aar, døde i Drønner den
10. Marts 1839, 57 Aar gammel efterlevende sig følgende Børn.
 1. Else Ballethe Dauhholm, født Aar 1803, Konfirmeret i Vester
Kirke Aar 1822, d. 6te October.
 2. Peter Smidt Dauhholm, født d. Aar 1809, Konfirmeret i Vester
Kirke den 27. October Aar 1826, døde ugift, der havde omkom paa

- Såsom ved Præmissen, den 1840 d. 31 August, ved Præmissen.
3. Georg Augusta Daa Holm, født den 1810, Konfirmeret d. 11. og
med Brøderne, i Vester Kirke den 24. October 1826, gift den
1852 med en Malthea Venge, Datter af Ole Knudsen Venge, ved
Hvindenborg i Præmissen, som Hjemmand i Mølle, hvor hun døde
den 1863, nedsat paa Vester Kirkegaard, efterlod sig 1 Datter.
 4. Carlotta Maria Vilborg Daa Holm, født den 1815, Konfirmeret
den 1831, gift den 1842 med Hjemmand
Hans Jørgen i Alesund, ved i Vester Kirke af Pastor Berg.
 5. Christoffer Carlotta Daa Holm, født den 1816, Konfirmeret
den 1831.
 6. Fredrikke Christoffer Daa Holm født den 14. Marts den
1818, Konfirmeret i Vester Kirke den 1834.
 7. Andrea Christoffer Daa Holm, født d. 3. Decbr den 1819,
Konfirmeret i Vester Kirke den 1834, gift den 1850 med Gustav
Albert Hejerd i Bergen, med 5 Børn, nemlig: Fredrik Lige, Carlotta Amalie, Ponné.
 8. Erntu Nicolai Daa Holm født den 26. Jun den 1822.
 9. Nicolai Maria Daa Holm født d. 9. Marts 1825, gift og
ved i Alesunds Kirke den 28. August den 1854, med en Collett
Hejerd, Landmand paa Hæns ved Bergen.
 10. Abbele Daa Holm, om hvem jeg intet Kendskab har.

Derfor ved hende Johana Chr. Daa Holm og Carlotta Amalie
sindt endnu 2 Børn som det siges, nemlig:

11. Tersiauel Christoffer Daa Holm, som døde den 1816, 8½

See gammel.

12. Andree Christopher Dechholm, fød d. 1820, f. See gammel.
Sønnen Aplegulfus.

Christiane Magrette var en Datter af Christopher Abelsøtte
i Tjallinger søn Nilsen fr. Borgum, og var hien gift med Hunderb.
konger i bemeldte Tjallinger, Johan Daniel Støb, og deres Søn
var Christopher Abelsøtte Støb, der den 1809 var født i Tjallinger
og den 1823 blev han Konfirmeret i Klauv Kirke. Han var da
i Huset hos Lieutenant Leivig Deen søn Solv. Sønneføn-
Rommers bemeldte Christopher Abelsøtte Støb, som Højbrænd i
Skole. Han var jævnaldret med god Færd, uafser som den næst-
fjeldst mændlig Repræsentant af Familien Abelsøtte søn Jøndmør
som er opkaldt efter Guarden Abelsøtte i Gorskung Sogn, der den
fjeldst Mænd af den Familie, Henning Abelsøtte fød i gift søn
Guarden Jon i Gorskung den 1804.

Hr. Christian Vinding Bænd, var en Søn af Invent og Ridses Bænd
i Borgum. Han var Hustru's hede Jørgen, og ved den 1803 og 1806
bænd disse Aftfolk søn Hunderbøll i Kofen i Klauv, hvor
deres Sønner: Søn Nilsen Bænd blev født den 1809 og Georg Vind
Bænd født den 1806, begge Konfirmeret i Vætra Kirke, der
Første den 1820, den Anden den 1822, der fjeldst med Carueter, liden
Kvandskole."

At Stamfæder for Familien Abelsøtte søn Jøndmør, den
Larsen den Lars Olsen Abelsøtte, der var gift med Magrette
Leivigedatter, søn Datter af Leivig Nilsen Højbrænd i Skole
omkring den 1656, var bænd søn Guarden Abelsøtte i Gorskung,

ellenes du fæu litlegt som den 16. 45; for jeg der af, at her det
noorte den, den 2. 5. September fæu for Guord Abelseth indalet
Skjød til en Heens Brevstus fæu et Brev i bemelte Guord
Brevstus i Cirkulens Tyn fæu Tøndevne.

Annorkning til Familien Duvholm.

I foleu nogle i Bergen indjonne Stenrevler over Legatfami-
lien Mejer, Tug 10, siger der: at Johan Christoph Duv-
holm bleu født den 1773, omid i Kjøen Ministerialbyhed.
Der det at heru bleu født den 1770, hvilket, at jeg trov mees vor
det ene rigtige. Dermed feiler virstakt Opføu af heru al.
Der, i hin Ministerialby, der det hedder: at Joh. Ch. Duvholm
født den 1844. I 6 den gammel. Heens ved efter ^{min} Duvholm Oplysning 74
den gammel.

Det var nok ifor feldt ag gode Ordre, at jeg Ruord med de
nogle personhistoriske Bemorkninger om den forlonst fiden
efvold Eidovoldsmund Elling Vullv som den 1814 var repræsen-
teret fæu Romdals Amt, men hvad som ifor her forfintet mig
idette Arbeid, er at jeg fæu Annorkning til heru Pønnesøn
om nogle bestende Dete for den afvoldt Livspirend, som jeg
forjæuer her vordt fæu, at skulle blive mig tilfintt.

Men der det er mindre Von til at jeg Ruon fæu de forlonste opjonne
Dete, ag i Betrugning af min fornyttede Alderdum ag Lou-
hed, for jeg ikke opstte longere med at med de hoved jeg ved
om hin Eidovoldsmund Livforholdt.

Elling Olson Vullv var opjonne i Tiden, nogle Aar liere i
Pletningen af forrige, ag ud 2. Aar liere af Begyndelsen af dette
Aarhundred, der P. R. af net vordet, ifor fæu der P. R. Kenter

af Leved. stud meget lev. Men iugtet dirsi & kongel. horte
vor E. Valbis meget lidte at skrive og regne, hvilket du, vor en
Joldsked med Jorden af almindelige Gaardbrugfolk; som Tilf. -
Det var med Valbis. Nogen vidne staledning til at erholve nogen
Oplysning i en politiske og litterolle Tendens, havde han ikke,
neen i det Leger, at han vidt Omgang med den ælfvige svenske Mand, den
dovende Pledits Kirkefoged, Peter Oleus Strömme, af hvem han
blev indvundet Pands for Striked og Houd til Troldom, og efter at Kjöln
Kæstler af Aar 1814. og den miligens Tolgot var bleven bekjendt for Menig-
mand, var det som oftest, ved given Leilighed, det egentlige Samtalenes her-
om, og bleve indse og vide for sin Omgangsreds blev E. Valbis nok-
ker, for sine sine Symphutid for, at det netop nu var Tiden Rom-
men for os Nordmand, at vantage op af Gjensjörne, idet han tet og ofte,
ifjelt Bændede Bondsprug i det alle sine Overbevisning om, at Norge
ligeferest nu som i gamle Dage, Kjönn bestaa indse egne velgte
Konger, og dirsi han i det alle beskuehed, var det ifjelt som lidning til, at
han blev indkæret som Medrepresentant for Romdals stant
i Aar 1814, og fremvilde seer Eids vold, og tage Del i Storret, at
skovde det gamle Norge; den hans Volgen skjönt godt, at han
var Manden, der fuldt Kommet skjönt, at Timen var allerede Rom-
men, at man om ette hund Eider entjende Retning, og at han var villig
til at sandt Lage afgeend ved Tilledorov, og at han Volgen ikke blev
skuffel, fremgæet af hans Ford indse Rigsforsamlingen, hvor
frem vi vil hermed dele et Trok. Timen ikke fordyle, at
E. Valbis den Gang horte til de ikke den indse Rigsforsamling
gen, der var Kongensværet til at seesteer, idet det var det ene
siglige, at gjennem den forfaldne norske Kongethrone, og at

volge herom til den nordiske Konge, som for Giebligket, her
tilledt sig, at han den nordiske Rigsforsamling Kongekrone, im-
der Bibehold af den der under Arbeid nordiske Grundlov. Her
nordiske tillegge til bekræftelse Herud til det svenske Fæste inden
Rigsforsamlingen, der var en Præliminær forordning, og godt indfær,
at den som en ikke vilde ligesom Kædet traktat, men ville, om en
se sig om efter en Forening med Sverige, under Bibehold af den nye
indarbejdede Grundlov, men naar den Dag, nemlig den nordiske Forening
med Sverige kom paa Bane inden Rigsforsamlingen, var det som en
Rindvorte, at Blodet i C. Vallboms slægt kom i Opdrag den
herom Anliggende hørte inden Rigsforsamlingen, ^{og} var det, at han
glæmte baade sig selv. Tid og Sted, idet han med sin Komp-
størte Rættelighed og sin flug i Mængde, idet han sagde, at alle
svenske kunde gædes ind af Salvo, og seerne nogen Forening
med Sverige, var det ikke at tænke paa."

Efter at man paa Cids ualdsomhed, havde tilendebragt Valget
af Kongen, og Cidvald som ordene samme Dag som Kongen blev
valgt, sprang sig ind i det Friid, traf var C. Vallbom paa Her-
gen inde i Guorden. Kongen havde nemlig bleven indvundet om
den uerlige og Sympkatien, som nordiske Bønder skulle have indstalt
inden Rigsforsamlingen, og nu havde Kongen sig til ham, og spurgte
ham, hvor fra han var i Landet, Stænd og Bistilling. C. Vallbom blev
Kongen ^{ikke} som skyldig. Tilfældet indtalt Kongen sig om det smukke
Re Vir, det var den Dag. C. Vallbom gjemte sig, at det var en
skæbne og Guds Bistilling, der som Hænder som de den Dag har
de indført, var en for Landet mindervordig Dag, Kongen spurgte, jeg
for seer vidt ikke nye Uerstyger trækker op, Men man indvandt
C. Vallbom, at han er nu seer meget ind i paa den Tid Toletik

at det nærliggende gjorte Kongeråd, omfjere Høim skulde gaa op i Råd.

Om Elling Vallbø's private Livsforhold, maa det som mig tilladt at bemærke; at hans Hustru hedde Agnes, og at hun forst levede i nogle Aar paa Gaarden Næstved i Fjerrings Laga, hvilket Gaard er i dagelig Tale kaldet Vallbø, hvor efter hun ogsaa er opkaldt. Senere levede hun paa Gaarden Næstved Lunde, lige til sin Død, efter 1820. -

Hans Bysnes var betruddet ham, efter Dødens Forhold, endelig blev Tillidssom, skulde meget gjøres og udføres i Lyngby, i Rommernes Højskole, men det C. Vallbø var Manden. Han var færdig i Udsigtningssommand, Vogn for Fjerrings Kirke og Røkke af Aar; var tillegge Byggesmand. Han var færdig i den der færdig sig efter 1820, at nedlægge paa Gaarden Bjørsette p. Skulde det betyde blev Veumhøis, bringe sammen til Borgens Indtægt, gjennem for det der til Trindholm, hvor til det dag, ifølge Erfaring, er meget for betydeligt. -

Elling Vallbø var af en Renspestet Stilling, udbraget og havde sine Lønner, som at man ganske enkelt kunde finde i Aar til hans ides Højskole. Det var færdig ikke at indres paa, at den nyligste Konge Christian Fredrik, under Rigspersonligningen paa Cidvald blev opmærksom paa denne norske Kompe. -

Elling Vallbø havde med sin Hustru Agnes kun en Datter og en Søn. Denne Datter gift af Hørlingen, og Sønner, Poulens levede paa Hørlingens Næstved til sin Død. Han var gift med Helene Olsdatter Valbjørnsen, havde hun Sønne Elling Poulens som som endan hos paa bemeldte Næstved. - Han var gift med Petrus Remmel med hvem hun har Sønner Lars, gift med Anne Tids Nisdatter Quersand, og Datteren

Bemeldte Etlings Olav Valboe, hevede ogsaa en Broder,
der hedde Nils Olsen. Han boede som simpel Gaardbruger
paa Gaarden Krogen i Rumbstadalen i Jorskaugs Laga, og som
jeg efterlod mig følgende Børn:

1. Høim Nilsen. Han boede paa den gamle Gaard, bemeldte
Krogen, men kom bort paa Høim i Vinlerfiskien.
2. Ole Nilsen. Han boede paa Gaarden Ytter Lindfettervej i Jor-
skaugs Laga, som Høim og Ole efterlod mig Børn, ved jeg ikke.
3. Johan Nilsen. Han var gift med en Christiane Gaarden Valde i
Skau Laga, boede i Gæsdaalen i samme Laga, der viede i end
den frie Høim paa Gaarden Indre Beite, under et Julejorte-
led, ^{31. Nov. 1822} og efterlod mig 2 Sønner og 2 Døttre, af hvilke Sønnerne
boede paa Høim Brætte under Ytter Ekrod, og Nils bo-
ede paa Torngaarden Gæsdaalen, var gift med Berthe Emmunds-
datter Brændel, men ¹⁸³⁶ døde i Solensind, under en Rejs-
tid, og efterlod mig flere Børn.
4. Anne Nilsdatter. Hun var gift med Ole Indre Lindfettervej,
hevede Sønner Knud, den samme som under en Rejs til
Thronhjelm blev opmødt som paa et Lige, hvorefter jeg har fortalt
i mine indgivne Folkeregninger første Junilæg S. 138, samt Døttrene
Olav og Berthe, af hvilke den sidste, Berthe, var gift med
Søren Fleette (en Forboder til Nedsriveren af disse Læner)
i hans 2de Oplyselse, og med hvem hun fik Sønnerne Carl og
Ludvig Fleette, af hvilke den sidste døde den 18de April, den 30de April,
3de August. Han boede Berthe døde den 18de April, 4de August.
Ludvig Fleette var Kirkefoged i Skau Laga. —

D. Gjelling